Organizacija cestovnog prijevoza životinja

Mlinarić, Bruno

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Transport and Traffic Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:119:779517

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

Faculty of Transport and Traffic Sciences - Institutional Repository

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

FAKULTET PROMETNIH ZNANOSTI

Bruno Mlinarić

ORGANIZACIJA CESTOVNOG PRIJEVOZA ŽIVOTINJA

ZAVRŠNI RAD

Zagreb, 2022.

Sveučilište u Zagrebu

Fakultet Prometnih Znanosti

ZAVRŠNI RAD

ORGANIZACIJA CESTOVNOG PRIJEVOZA ŽIVOTINJA

ORGANIZATION OF ANIMAL ROAD TRANSPORT

Mentor: doc. dr. sc. Ivona Bajor

Student: Bruno Mlinarić, 0135252840

Zagreb, 2022.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET PROMETNIH ZNANOSTI
ODBOR ZA ZAVRŠNI RAD

Zagreb, 11. svibnja 2021.

Zavod: **Zavod za transportnu logistiku**
Predmet: **Špedicija**

ZAVRŠNI ZADATAK br. 6404

Pristupnik: **Bruno Mlinarić (0135252840)**
Studij: Promet
Smjer: Cestovni promet

Zadatak: **Organizacija cestovnog prijevoza životinja**

Opis zadatka:

U radu će će analizirati načini, transportna sredstva, zakonska regulativa i sve specifičnosti prijevoza životinja sa fokusom na organizaciju prijevoza. U radu će se koristiti primjer iz prakse te prateća dokumentacija. Također će se istaknuti napredne mogućnosti prijevoza životinja u naprednijim sustavima sa ciljem podizanja kvalitete prijevoza za same životinje.

Mentor:

doc. dr. sc. Ivona Bajor

Predsjednik povjerenstva za završni ispit:

SAŽETAK

Organizacija cestovnog prometa je proces u kojem najvažniju ulogu ima špediter koji organizira prijevoz robe na najoptimalniji način. Najoptimalniji način prijevoza robe, pogotovo živih bića je veoma bitan kako bi se životinjama ustupio najveći stupanj udobnosti tijekom putovanja cestovnim prijevoznim sredstvima. U radu su prikazani najvažniji postupci pri prijevozu životinja cestovnim prometom te pravilnici prijevoza pojedinih skupina životinja kao i njihove prednosti, nedostaci, ciljevi poboljšanja i špediterski poslovi u organizaciji cestovnog prijevoza životinja. Također, prikazani su i primjeri iz prakse prijevoza konja na području Europske Unije i izvan područja Europske Unije kao i statistički podaci broja stoke na području Republike Hrvatske.

KLJUČNE RIJEČI: cestovni prijevoz, špediter, životinje, organizacija

SUMMARY

The organization of road traffic is a process in which the most important role is played by the freight forwarder who organizes the transport of goods in the most optimal way. The most optimal way of transporting goods, especially living beings, is very important in order to give animals the highest degree of comfort while traveling by road. The paper presents the most important procedures in the transport of animals by road and the rules of transport of certain groups of animals as well as their advantages, disadvantages, improvement goals and freight forwarding in the organization of road transport of animals. Also, examples from the practice of horse transport in the European Union and outside the European Union are presented, as well as statistical data on the number of livestock in the Republic of Croatia.

KEY WORDS: road trasnport, the freight forwarder, animals, organization

SADRŽAJ

1. UVOD 1

2. ORGANIZACIJA TRANSPORTA 2

2.1 INCOTERMS 2020 2

2.2 Operativni poslovi 5

2.2.1 Poslovi uvoza 6

2.2.2 Poslovi izvoza 7

3. ZAKONSKI OKVIRI PRI PRIJEVOZU ŽIVOTINJA 9

3.1 Pravilnik o zaštiti životinja tijekom prijevoza 9

3.2 Tehnička pravila 11

3.3 Obrasci 16

4. PRAVILNIK O PRIJEVOZU ŽIVOTINJA NA PODRUČJU EU 18

4.1 Pravilnik o prijevozu kućnih ljubimaca 18

4.2 Pravilnik o prijevozu drugih životinja 20

5. MEĐUNARODNI PRIJEVOZ KONJA 24

5.1 Prijevoz konja unutar EU 25

5.2 Prijevoz konja u treće zemlje 28

5.3 Usporedba broja životinja u Republici Hrvatskoj s ostatkom Europe 32

6. ZAKLJUČAK 35

LITERATURA 36

POPIS SLIKA 37

POPIS TABLICA 38

POPIS KRATICA 39

1. UVOD

Kontinuiranim napretkom tehnologije i razvitkom industrije, primarna funkcija životinja pala je u drugi plan. Naime, nekoć se njihova uloga temeljila na vučnoj radnoj snazi, uz poljoprivredne dobrobiti, no danas su životinje uključene u brojnim društvenim i poslovnim procesima. Sukladno navedenom, njihova integriranost u globalni promet dovedena je na višu razinu. Danas je cestovni promet najpopularniji s motoriziranog aspekta te je najjednostavnije izvediv promet. Kao pri svakom prijevozu, tako i pri prijevozu živih životinja postoje unaprijed određeni zakoni i odredbe kako bi se osigurao promet životinja. Prilikom prijevoza krucijalno je udovoljiti životinjskim potrebama i pružiti im osiguran prostor, hranu, vodu, mirnu vožnju i ostalo.

Tema ovog završnog rada prijevoz je živih životinja u cestovnom prometu i organizacija navedenog procesa. Cilj je detaljno opisati postupak i raščlaniti zakonske regulative pri prijevozu životinja. Također, zadatak je objasniti pravilnik o prijevozu životinja na području Europske Unije, kao i međunarodni prijevoz konja. Završni rad podijeljen je u 6 poglavlja:

1. Uvod
2. Organizacija transporta
3. Zakonski okviri pri prijevozu životinja
4. Pravilnik o prijevozu životinja na području EU
5. Međunarodni prijevoz konja
6. Zaključak

U drugom poglavlju detaljno je opisana organizacija transporta živih životinja, odnosno priprema životinja za put, trajanje putovanja, potrebna dokumentacija, odnos prostora i broja životinja, te odmor, napajanje i hranjenje istih.

U trećem poglavlju obuhvaća se zakonska regulativa prijevoza živih životinja jer svaka životinja mora imati pravo na minimalne određene uvjete pri prijevozu.

U četvrtom poglavlju naglasak se stavlja na pravilnik o prijevozu životinja na području EU, odnosno carinski postupci pri prelaženju granica dvije države članice Europske Unije.

U petom poglavlju obuhvaća se način i opis cijelog postupka međunarodnog prijevoza konja u primjeru iz prakse.

2. ORGANIZACIJA TRANSPORTA

Organizacija otpreme, dopreme i provoza robe poslovi su koje špediter obavlja redovito, a smatraju se glavnim poslovima špedicije. Glavne poslove špedicije čine sljedeći poslovi:

- dovoz robe
- instradacija
- zaključivanje ugovora o prijevozu u svim granama prijevoza
- zaključivanje ugovora o ukrcaju, iskrcaju, prekrcaju, sortiranju, pakiranju, odnosno obavljanju tih i sličnih usluga
- organizacija intermodalnoga i integralnoga prijevoza robe i fizičke distribucije stvari po sustavu „od vrata do vrata“
- ispostavljanje ili pribavljanje prijevoznih i drugih dokumenata i ostalo[1]

Također, glavni poslovi špedicije dijele se na tarifno-konjunkturne poslove i operativne poslove. Tarifno-konjunkturni poslovi aktivnosti su koje špediter poduzima kako bi unaprijedio tržišne pozicije, pružio stručnu pomoć udruzi i pružio stručnu podršku operativnom sektoru kompanije, dok su operativni poslovi oni poslovi koje špediter obavlja pri otpremi i dopremi robe u međunarodnom prometu.[2]

Kako bi špediter predvidio i znao koju vrstu organizacije transporta treba provesti te s kojim se mogućim rizicima sastaje prilikom transporta moraju biti unaprijed dogovorena Incoterms (engl. International Commercial Terms) pravila.

Ukoliko špediter ne uspije ili nije u mogućnosti obaviti sve potrebne zahtjeve i poslove sam, može angažirati međušpeditera ili polušpeditera. Međušpediter je osoba na koju je špediter prenio djelomično izvršenje špediterskog posla, dok je polušpediter osoba na koju je špediter u potpunosti prenio zadatak špediterskog posla.[3]

2.1 INCOTERMS 2020

Kako bi se osiguralo primjereno reguliranje pravno-ekonomskih odnosa između izvoznika i uvoznika, odnosno prodavatelja i kupca, 1936. godine u Parizu, Međunarodna trgovačka komora izdala je prvu verziju INCOTERMS-a. INCOTERMS 2020 dijeli se u četiri

[1] D. Babić, R. Stanković, I. Bajor: Špediterski poslovi u logističkoj djelatnosti, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb, 2020., str. 126.

[2] https://moodle.srce.hr/2020-2021/pluginfile.php/5006960/mod_resource/content/1/01_Osnovni%20pojmovi%20u%20spediterskom%20poslovanju.pdf

[3] J. Mađarić; Međunarodna špedicija, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet Prometnih Znanosti, Zagreb, 1986., str. 4.

osnovne kategorije. Ukupno se sastoji od 11 pariteta od kojih se četiri odnosi samo na pomorski prijevoz i unutarnju plovidbu. Stoga je u Tablici 1 prikazano sedam pariteta koji se odnose na cestovni oblik prijevoza.[4]

Tablica 1: Kategorije INCOTERMS 2020

KATEGORIJA	PARITET	ISPORUKA ROBE I PRIJELAZ ODGOVORNOSTI
„E“	EXW	Isporuka robe na raspolaganju je kupcu u imenovanom mjestu. Odgovornost za troškove i rizike prelazi na kupca u mjestu gdje mu je roba stavljena na raspolaganje.
„F“	FCA	Isporuka robe obavlja se u imenovanom mjestu. Odgovornost za troškove i rizike prelazi na kupca u mjestu predaje robe na prijevoz.
„C“	CPT CIP	Isporuka robe obavlja se u imenovanom mjestu odredišta. Odgovornost za troškove prelazi na kupca u mjestu odredišta, a odgovornost za rizike u mjestu predaje robe u prijevoz.
„D“	DAP DPU DDP	Isporuka robe obavlja se u imenovanom mjestu odredišta. Odgovornost za troškove i rizike prelazi na kupca u mjestu odredišta.

Izvor: D. Babić, R. Stanković, I. Bajor: Špediterski poslovi u logističkoj djelatnosti, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb, 2020., str. 19

Kategorija „E“ sastoji se samo od pariteta EXW (engl. EX Works… named place) „Franko tvornica… naznačeno mjesto“ te podrazumijeva da prodavatelj stavi robu na raspolaganje kupcu u svojim prostorijama ili na drugim ugovorenim mjestima poput tvornica ili skladišta i roba nije prethodno izvozno ocarinjena. Obaveza prodavatelja je pripremiti robu za transport, staviti ju na raspolaganje kupcu i snositi troškove i rizik na robu do trenutka kada je roba stavljena na raspolaganje kupcu. Prodavateljima EXW predstavlja minimalne troškove, rizike i obveze jer kupac sam odabire prijevozno sredstvo i način preuzimanja robe.[5]

Kategorija „F“ sastoji se od 3 pariteta, odnosno FCA (engl. Free Carrier… named place) „Franko prijevoznik… naznačeno mjesto“, FAS(engl. Free Alongside Ship… named port of shipment) „Franko uz bok broda… naznačena ukrcajno-otpremna luka“ i FOB (engl. Free On Bord… named port od shipment) „Franko brod… naznačena ukrcajno-otpremna luka“, no FAS i FOB su pariteti koji se odnose na pomorski prijevoz i unutarnju plovidbu. FCA podrazumijeva da prodavatelj isporučuje robu na mjesto koje imenuje kupac, a izvozno je ocarinjena.

[4] D. Babić, R. Stanković, I. Bajor: Špediterski poslovi u logističkoj djelatnosti, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb, 2020., str. 18.

[5] Ibidem, str. 19.

Prodavatelj nema obvezu osiguranja robe, no odgovoran je za ukrcaj i rizik oštećenja tijekom ukrcaja ukoliko se isporuka obavlja u prostorijama prodavatelja.[6]

U kategoriji „C“ se CFR (engl. Cost and Freight… named port of destination) „Cijena i prevoznina… naznačena luka odredišta“ i CIF (engl. Cost, Insurance and Freight … named port of destination) „Cijena, osiguranje i prevoznina… naznačena luka odredišta“ nalaze u paritetima koji se koriste samo u pomorskom prijevozu i unutarnjoj plovidbi. Prilikom korištenja pariteta CPT (engl. Carriage Paid to… named place of destination) „Prevoznina plaćena do… naznačeno mjesto odredišta“ prodavatelj mora podmiriti troškove prijevoza, odnosno prodavatelj mora ugovoriti i podmiriti troškove prijevozniku kojeg on odabire, ali ne snosi rizike i troškove. Također, CPT zahtjeva od prodavatelja da se roba izvozno ocarini. Kod korištenja CIP-a (engl. Carriage and Insurance Paid to… named place of destination) „Prevoznina i osiguranje plaćeni do… naznačeno mjesto odredišta“ prodavatelj ima iste obveze kao i kod korištenja CPT-a , no pridodano mu je snošenje rizika i troškova do dopremanje robe u imenovano odredište.[7]

Kategorija „D“ sastoji se od DAP (engl. Delivered at Place… named place of destination) „Isporučeno na mjesto… naznačeno mjesto odredišta“, DPU (engl. Delivered at Place Unloaded… named place of destination) „Isporučeno na mjesto i istovareno… naznačeno mjesto odredišta“ i DDP (engl. Delivered Duty Paid… named place of destination) „ Isporučeno i ocarinjeno… naznačeno mjesto odredišta. Prilikom korištenja DAP pariteta, prodavatelj obavlja isporuku kada ju stavi kupcu na raspolaganje te je roba neocarinjena za uvoz i snosi sve rizike tijekom kretanja robe sve do trenutka isporuke, dok prilikom korištenja DPU pariteta, istovar robe s pristiglog prijevoznog sredstva postaje obaveza kupca. DDP je najveća obveza prodavatelja gdje snosi sve rizike i troškove za izvoz i uvoz robe. Također, roba mora biti ocarinjena za uvoz i izvoz.[8]

Na Slici 1. se nalazi grafički prikaz mjesta ukrcaja i iskrcaja robe, te tko snosi rizike, troškove i osiguranje.

[6] https://www.dhl.com/hr-hr/home/nasi-odjeli/teret/korisnicka-podrska/incoterms-2020.html
[7] https://www.edc.ca/en/blog/incoterms-2020-export-rules.html
[8] https://www.dhl.com/hr-hr/home/nasi-odjeli/teret/korisnicka-podrska/incoterms-2020.html

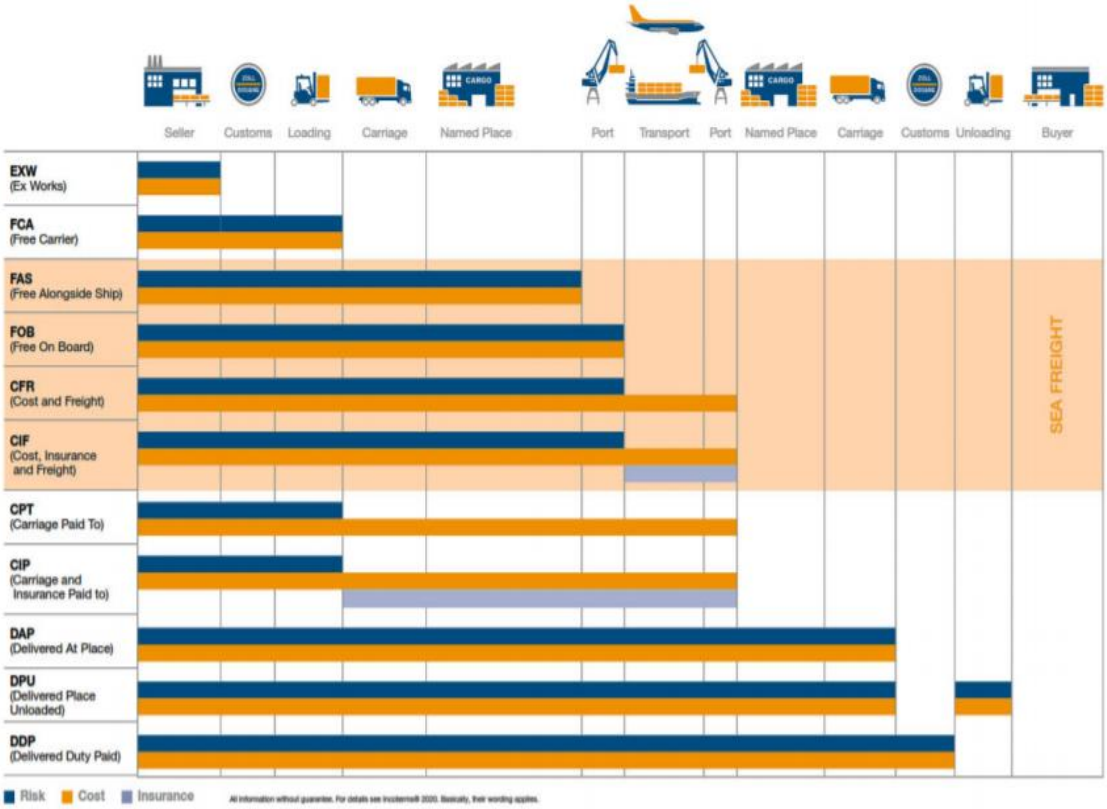

Slika 1: Grafički prikaz INCOTERMS obaveza

Izvor: https://moodle.srce.hr/2020-2021/pluginfile.php/5006963/mod_resource/content/1/03_INCOTERMS_2020.pdf

2.2 Operativni poslovi

Strukturu operativnih poslova čini niz funkcionalnih skupina radnji, koje za zadatak imaju izvršenje dispozicije, odnosno transporta komiteta po pojedinim fazama. Kao organizator transporta, špediter uključuje i treće osobe i koordinira njihov rad, a njihove uloge su:

- pošiljatelj robe
- primatelj robe
- prijevoznik
- luka, robni terminali
- osiguravatelj
- kontrolna tvrtka
- carina i inspekcijske službe[9]

[9] https://moodle.srce.hr/2020-2021/mod/resource/view.php?id=1801278

Struktura operativnih poslova dijeli se na poslove prema špediterovoj ulozi u prijevoznom pothvatu i na poslove prema smjeru kretanja robe. Poslovi špeditera prema smjeru kretanja robe dijele se na poslove uvoza, poslove izvoza, poslove provoza i sajamske poslove.[10]

2.2.1 Poslovi uvoza

Osnovni zadatak špeditera prilikom obavljanja poslova dopreme robe, odnosno uvoza prvenstveno uključuje organizaciju i provedbu prijevoza robe te obavljanje svih ostalih poslova u vezi s tim, poput skladišno-prekrcajne manipulacije, transportno osiguranje i ostalog. Uzmemo li za primjer da je špediteru povjeren paritet EXW, on u potpunosti dobiva „raširene ruke“ prilikom organizacije dopreme robe, odnosno ima za zadatak organizirati ukrcaj, iskrcaj, prekrcaj, prijevoz i ostalo, dok s druge strane imamo paritet DAP gdje pošiljatelj obavlja organizaciju prijevoza, a špediter je zadužen samo za obavljanje carinskih formalnosti pri uvozu robe.[11]

Tijek izvršavanja poslova uvoza dijeli se na četiri faze. Prva faza je dispozicija gdje su elementi tijeka kontrola dispozicije, kontrola dokumenata, potvrda primitka dispozicije i pozicioniranje. Druga faza je organizacija prijevoza koju čine: disponiranje, ugovaranje prijevoza, ugovaranje prekrcaja i skladištenja, transportno osiguranje, prihvat robe i iskrcaj i aviziranje. Treća faza, odnosno carinjenje robe, sastoji se od prijavljivanja robe carinarnici, podnošenju carinske deklaracije, carinskog pregleda i carinske garancije. Posljednju fazu, zaključivanje posla, čini: obračun usluge i troškova, fakturiranje, saldiranje pozicije, naplata i arhiviranje pozicijske mape.[12]

Na slici 2. prikazani su odnosi špeditera s drugim sudionicima u prijevozu robe prilikom uvoza.

[10] D. Babić, R. Stanković, I. Bajor: Špediterski poslovi u logističkoj djelatnosti, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb, 2020., str. 133.

[11] https://moodle.srce.hr/2020-2021/pluginfile.php/5006963/mod_resource/content/1/03_INCOTERMS_2020.pdf

[12] D. Babić, R. Stanković, I. Bajor: Špediterski poslovi u logističkoj djelatnosti, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb, 2020., str. 173.

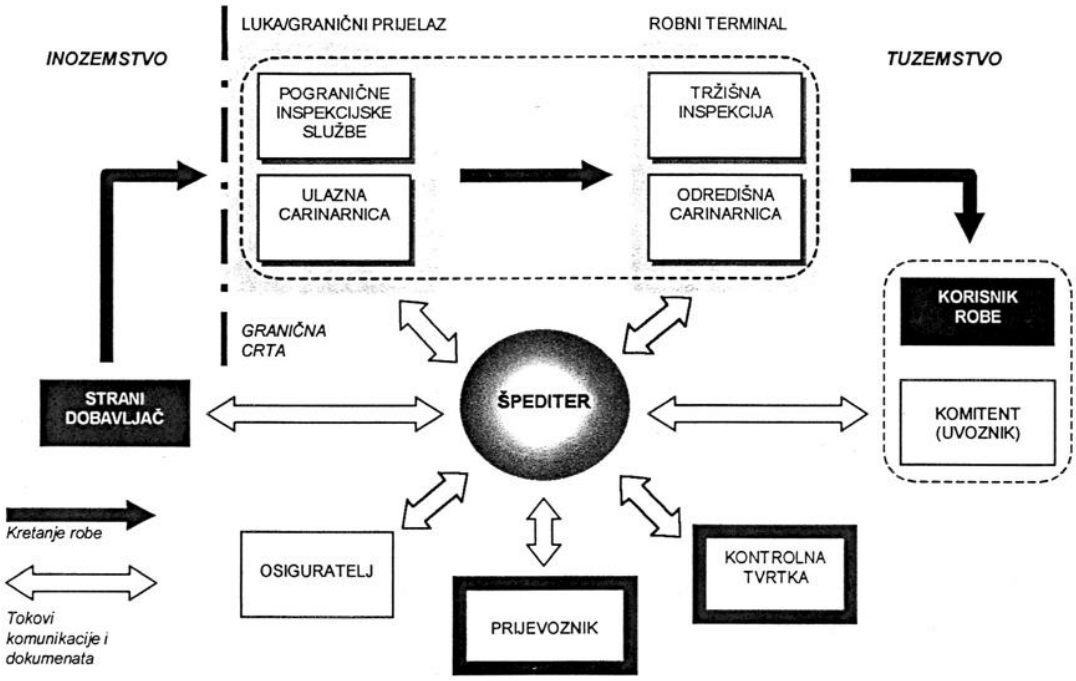

Slika 2: Interakcije sudionika u prijevozu robe kod uvoznih poslova

Izvor: : https://moodle.srce.hr/2020-2021/course/view.php?id=75099

2.2.2 Poslovi izvoza

Uz poslove uvoza osnovi poslovi špeditera su i poslovi izvoza, odnosno poslovi otpreme robe. Prilikom poslova izvoza robe smatra se da špediter za zadatak ima organizaciju pakiranja robe, skladišno-prekrcajnu manipulaciju, transportno osiguranje, plaćanje prijevoznih troškova i ukoliko se izvoz robe obavlja s trećim zemljama, špediter ima za zadatak i poslove carinjena robe, angažiranje inspekcijskih službi i carinsku garanciju. Prilikom korištenja pariteta C i D kategorije, odnosno u cestovnom prometu CPT, CIP, DAP, DPU i DDP, tada je špediteru povjerena cjelokupna organizacija izvoza robe, odnosno ukrcaj, prijevoz, provoz, prekrcaj i ostalo. Suprotnu tomu su pariteti kategorije E i F ili u cestovnom prometu FCA i EXW gdje špediter obavlja samo poslove carinskih formalnosti pri izvozu robe.[13]

Tijek izvršenja poslova izvoza je, također, kao i tijek izvršenja poslova uvoza podijeljen u četiri faze. Jedina razlika nalazi se u drugoj fazi, odnosno fazi organizacije prijevoza, gdje su zadaci špeditera zaključivanje prijevoznih kapaciteta, ugovaranje prijevoza i ispostavljanje prijevoznih isprava, ugovaranje prekrcaja i skladištenje, transportno osiguranje, predaja robe

[13] Ibidem, str. 173.

na prijevoz i ukrcaj, te aviziranje. Također, na Slici 3. moguće je vidjet odnos špeditera s drugim sudionicima u prijevozu robe prilikom izvoza.

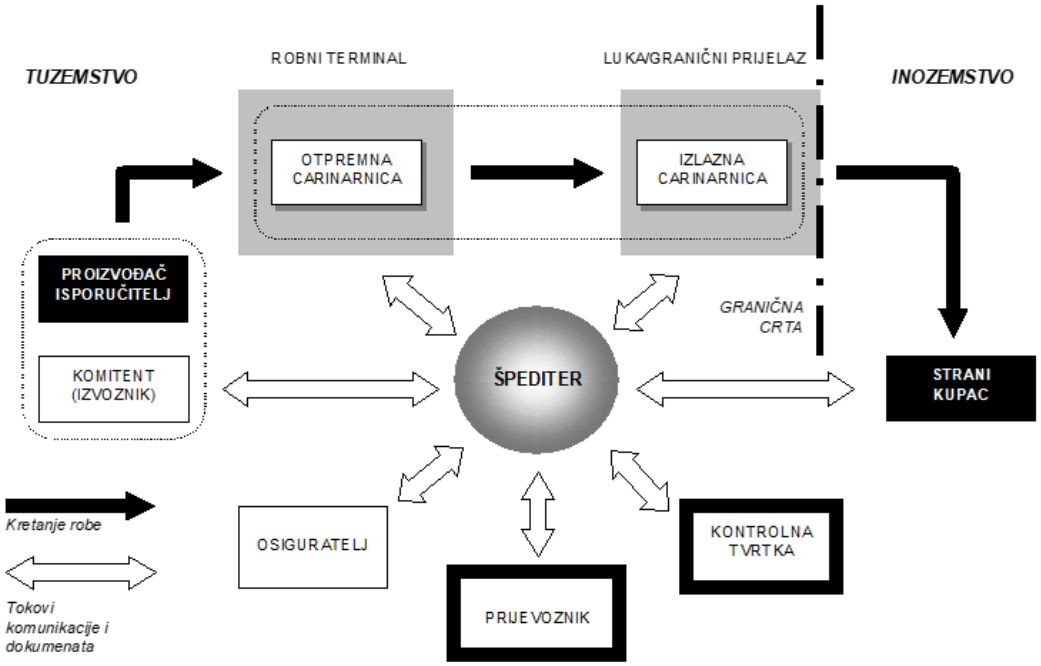

Slika 3: Interakcije sudionika u prijevozu robe kod izvoznih poslova

Izvor: https://moodle.srce.hr/2020-2021/course/view.php?id=75099

3. ZAKONSKI OKVIRI PRI PRIJEVOZU ŽIVOTINJA

Kako bi životinje mogle biti prevezene s jednog mjesta na drugo, moraju se poštivati određeni zakoni pri tom prijevozu. Tako je Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja 28.01.2011. godine izdalo pravilnik o zaštiti životinja tijekom prijevoza. Također, životinje moraju imati prava i izvan okvira samog prijevoza pa tako postoji „pet prava“ životinja koja su sljedeća:

1. Pravo na hranu i vodu – slobodan pristup svježoj vodi i hrani što će omogućiti zdrav razvoj i život
2. Pravo na udoban smještaj – život u prikladnoj okolini, osigurani zaklon i mjesto odmora
3. Pravo na život bez boli, ozljeda i bolesti – prevencija ili rano dijagnosticiranje i liječenje bolesti
4. Pravo na izražavanje prirodnog ponašanja – život u prikladnom prostoru i uvjetima, kao i društvu životinja iste vrste
5. Pravo na život bez straha i opasnosti – život u uvjetima koji će spriječiti psihičke patnje i stres[14]

Istih tih pet prava životinja se pokušava pridržavati i pri prijevozu istih.

3.1 Pravilnik o zaštiti životinja tijekom prijevoza

Pravilnik se sastoji od pet poglavlja, odnosno Poglavlje 1. govori o području primjene, pojmovniku i općim uvjetima za prijevoz životinja; Poglavlje 2. govori o organizatorima, prijevoznicima, skrbnicima i sabirnim centrima; Poglavlje 3. govori o dužnostima i obvezama; Poglavlje 4. govori o provedbama i razmjeni informacija; Poglavlje 5 govori o prijelaznim i završnim odredbama.

Kako bi opći uvjeti za prijevoz životinja bili ispunjeni, sljedeće mora biti zadovoljeno:

1. Nitko ne smije prevoziti životinje niti omogućiti da se prevoze na način koji bi mogao izazvati ozljede ili nepotrebnu patnju životinja
2. Pri prijevozu životinja moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

a) moraju unaprijed biti poduzete sve potrebne mjere kako bi se na najmanju moguću mjeru smanjila duljina putovanja i zadovoljile potrebe životinja tijekom putovanja

[14] https://www.prijatelji-zivotinja.hr/index.hr.php?id=1847

b) životinje moraju biti sposobne podnijeti putovanje
c) prijevozna sredstva moraju biti dizajnirana, izrađena, održavana i njima se mora upravljati na način da se izbjegne ozljeđivanje i patnja životinja te osigura njihova sigurnost
d) oprema za utovar i istovar mora biti odgovarajuće dizajnirana, izrađena, održavana i njome se mora upravljati na odgovarajući način da se izbjegne ozljeđivanje i patnja životinja te se osigura njihova sigurnost
e) osoblje koje radi sa životinjama mora biti za to odgovarajuće educirano, odnosno osposobljeno kako bi moglo obavljati poslove bez primjene sile ili upotrebe neke druge metode koja može izazvati nepotreban strah, ozljede ili patnju
f) prijevoz do mjesta odredišta mora biti obavljen bez kašnjenja, a uvjeti dobrobiti životinja redovito se provjeravaju i održavaju na odgovarajući način
g) životinjama mora biti osigurana dovoljna podna površina i visina, primjerena njihovoj veličini i trajanju putovanja
h) životinjama u odgovarajućim vremenskim razmacima mora biti nuđena voda, hrana i odmor, koji kakvoćom i količinom moraju odgovarati njihovoj vrsti i veličini[15]

Također, životinje ne smije prevoziti osoba ukoliko nema navedeno njihovo podrijetlo i vlasništvo, njihovo mjesto polaska, datum i vrijeme polaska, predviđeno mjesto odredišta, očekivano trajanje predviđenog putovanja i prijevoznik na zahtjev veterinarskog inspektora mora dati na uvid isprave.

Kako bi prijevoz životinja bio moguć, iznimno je bitno obaviti prethodni pregled životinja i uz odobrenje samog prijevoznog sredstva. U članku 7. opisuje se kako je zabranjen svaki prijevoz životinja cestom na dugim putovanjima bez prethodnog pregleda prijevoznog sredstva, odnosno da je zabranjen prijevoz morem na udaljenosti većoj od 10 nautičkih milja ukoliko plovilo za prijevoz životinja nije pregledano i odobreno. Svako cestovno prijevozno sredstvo morati imati odobrenje od strane veterinarskog inspektora da je vozilo ispravno i u skladu sa zahtjevima iz Pravilnika.[16]

[15] https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2011_01_12_246.html
[16] Ibidem

3.2 Tehnička pravila

Tehnička pravila za prijevoz živih životinja sastoje se od sedam poglavlja.

Poglavlje 1. govori o sposobnosti životinje za prijevoz. Ukoliko je životinja ozlijeđena ili pokazuje fiziološku slabost ili patološki proces, smatra se nesposobnom za prijevoz, a neki od primjera tih istih ozljeda, fizioloških slabosti ili patoloških procesa su ozbiljne rane ili prolapsusi, ukoliko udaljenost ne prelazi 100 kilometara mogu se prevoziti prasad mlađa od tri tjedna, janjad mlađa od jednoga tjedna i telad mlađa od deset dana, divljač s rogovima dok ima baršunasti ovoj na rogovima. Izvanredno, bolesne i/ili ozlijeđene životinje se mogu smatrati sposobnima za prijevoz ako im isti neće izazvati dodatnu patnju.

Poglavlje 2. čini pet odjeljaka, odnosno odredbe za sva prijevozna sredstva, dopunske odredbe za cestovni i željeznički prijevoz, dopunske odredbe za prijevoz na plovilima opremljenima ro-ro tehnologijom, dopunske odredbe za zračni prijevoz i dopunske odredbe za prijevoz u spremnicima. Prijevozna sredstva, spremnici i njihova oprema moraju biti projektirana i održavana na način da se:

a) izbjegne svaka ozljeda i patnja te osigura sigurnost životinja
b) životinje zaštite od lošeg vremena, ekstremnih temperatura i nepovoljnih promjena klimatskih uvjeta
c) mogu čistiti i dezinficirati
d) spriječi bijeg ili ispadanje životinja iz prijevoznoga sredstva te da izdrže stres izazvan kretanjem
e) osigura i održava kvaliteta i količina zraka primjerena vrstama koje se prevoze
f) osigura pristup životinjama tako da se mogu pregledati i da se za njih može skrbiti
g) osigura podna površina koja sprječava klizanje
h) osigura podna površina koja na najmanju moguću mjeru svodi istjecanje urina ili fekalija
i) osigura dovoljno svjetlosti za pregled i brigu o životinjama tijekom prijevoza[17]

Također, cestovna prijevozna sredstva u kojima se prevoze životinje moraju biti jasno označena i vidljiva, te moraju imati odgovarajuću opremu za utovar i istovar.

[17] https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2011_01_12_246.html

Poglavlje 3 čini prijevozna praksa, odnosno utovar, istovar, rukovanje životinja i postupanje tijekom prijevoza. Prilikom utovara ili istovara koji traje dulje od četiri sata životinje na raspolaganju moraju imati opremu za čuvanje, hranjenje i napajanje. Rampe ne smiju biti strmije od 20 stupnjeva u horizontali za svinje, telad i konje, te ne smiju biti strmije od 26 stupnjeva i 34 minute horizontalno za ovce i goveda osim teladi, te moraju imati dodatne podne prečke koje mogu biti vidljive na Slici 4 i Tablici 2. Ukoliko se prevozi i roba u istom prijevoznom sredstvu kao i životinje, roba mora biti smještena na način da ne izazove ozljedu životinje. Sa životinjama se mora rukovati i prevoziti ih odvojeno kada je riječ o:

a) životinjama različitih vrsta
b) životinjama koje se značajno razlikuju s obzirom na veličinu i starost
c) odraslim rasplodnim nerastima ili pastusima
d) spolno zrelim mužjacima i ženkama
e) životinjama s rogovima i onima bez rogova
f) životinjama koje su neprijateljski raspoložene jedne prema drugima
g) vezanim životinjama i onima koje to nisu[18]

Danas se u većini većih kompanija koja se bave životinjama kao uzgojem i kasnijeg preprodavanja njihovog mesa ne pazi previše na dobrobit za te iste životinje. Odnosno, većina tih životinja ni ne dođe u kontakt s ljudima već su to sve automatizirani i poluautomatizirani strojevi koji sami stoku stavljaju na utovar, istovar, transport ili kasnije preradu te se tu postavlja pitanje koliko je to humano za životinje u pogledu živog bića.[19]

[18] http://www.propisi.hr/print.php?id=3687
[19] Claire A. Weeks; Farm Animal Transport, University of Bristol, UK, 2020., str. 24.

Tablica 2: Nagib, visina i udaljenost rampe za pojedinu skupinu životinja

Vrsta životinja	Nagib rampe	Visina stranica ograde	Visina pojedine stepenice	Udaljenost između vrha rampe i vozila
GOVEDA				
Telad	Ne veći od 20˚	Ne manje od 1m	Ne više od 12cm	Ne više od 3cm
Odrasla goveda	Ne veći od 20˚	Ne manja od 1,6m	Ne više od 25cm	Ne više od 3cm
OVCE I KOZE				
Janjad i jarad	Ne veći od 30˚	Ne manje od 1,3m	Manje od 12cm	Ne više od 1,5cm
Odrasle ovce i koze	Ne veći od 30˚	Ne manje od 1,3m	Ne više od 12cm	Ne više od 1,5cm
SVINJE				
Prasad	Ne veći od 20˚	Ne manje od 90cm	Manje od 12cm za prasad do 30kg	Ne više od 1,5cm
Odrasle svinje	Ne veći od 20˚	Ne manje od 90cm	Ne više od 12cm	Ne više od 1,5cm
KONJI				
Konji	Ne veći od 20˚	Ne manje od 1,6m	Ne više od 25cm	Ne više od 6cm

Izvor: http://www.propisi.hr/print.php?id=3687

Slika 4: Rampa s dodatnim za prečkama prilikom utovara ili istovara goveda

Izvor: https://hr.besthomemaster.com/2961656-

Poglavlje 5. čine vremenski razmaci između napajanja i hranjenja, te trajanje putovanja i odmora prilikom prijevoza životinja. Prilikom prijevoza domaćih kopitara i domaćih goveđih, ovčjih, kozjih i svinjskih vrsta vrijeme putovanja ne smije biti dulje od osam sati osim ako se ne ispune dodatni zahtjevi. Prijevoz peradi, domaćih ptica i kunića, prikladna hrana i voda mora biti dostupna u potrebnim količinama osim ukoliko putovanje traje manje od 12 sati.

Šesto poglavlje odnosi se na dopunske odredbe za duga putovanja domaćih kopitara i domaćih životinja vrsta goveda, ovaca, koza i svinja, odnosno sva prijevozna sredstva moraju sadržavati krov, stelju, hranu, pregradu, vodu, sustav prozračivanja i navigacijski sustav. Krov mora biti svijetle boje i primjereno izoliran. Također, mora se osigurati i stelja koja jamči udobnost i dobro upijanje urina i fekalija, te mora sadržavati hranu i pregradu za životinje. Kapacitet spremnika vode u prijevoznom sredstvu mora činiti najmanje 1,5% njegove maksimalne korisne nosivosti. Raspon temperature u cestovnom prijevoznom sredstvu mora biti između +5 °C i +30 °C uz toleranciju od +/-5°C.[20]

Poglavlje 7. čine tablice za osigurani prostor u cestovnom prijevozu životinja koje su vidljive u Tablici 3., 4., 5. i 6.

Tablica 3: Osiguran prostor za domaće kopitare

Odrasli konji	1,75m^2 (0,7 x 2,5m)
Mladi konji (od 6 do 24 mjeseca) (za putovanja do 48 sati)	1,2 m^2 (0,6 x 2m)
Mladi konji (od 6 do 24 mjeseca) (za putovanja preko 48 sati)	2,4 m^2 (1,2 x 2m)
Poniji (niži od 144 cm)	1 m^2 (0,6 x 1,8)
Ždrjebad (od 0 do 6 mjeseci)	1,4 m^2 (1 x 1,4m)

Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2011_01_12_246.html

[20] Ibidem

Tablica 4: Osiguran prostor za goveda

Kategorija	Okvirna masa u kg	Površina u m^2 po životinji
Mala telad	50	0,30 do 0,40
Telad srednje veličine	110	0,40 do 0,70
Teška telad	200	0,70 do 0,95
Goveda srednje veličine	325	0,95 do 1,30
Teška telad	550	1,30 do 1,60
Vrlo teška telad	>700	>1,60

Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2011_01_12_246.html

Tablica 5: Osiguran prostor za ovce/koze

Kategorija	Masa u kg	Površina u m^2 po životinji
Ostrižene ovce	<55	0,20 do 0,30
	>55	>0,30
Neostrižene ovce	<55	0,30 do 0,40
	>55	>0,40
Visoko bređe ovce	<55	0,40 do 0,50
	>55	>0,50
Koze	<35	0,20 do 0,30
	35 do 55	0,30 do 0,40
	>55	0,40 do 0,75
Visoko bređe koze	<55	0,40 do 0,50
	>55	>0,50

Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2011_01_12_246.html

Tablica 6: Osiguran prostor za perad

Kategorija	Površina u cm^2
Jednodnevni pilići	21-25 po piletu
Ostala perad starija od jednodnevnih pilića: masa u kg	Površina u cm^2 po kg
<1,6	180 – 200
1,6 do 3	160
3 do 5	115
>5	105

Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2011_01_12_246.html

Prilikom prijevoza svinja, gustoća utovara svinja od približno 100 kg ne smije prelaziti 235 kg/m^2, a ovisno o pasmini, veličini i fizičkom stanju svinje mora se povećati prostor do maksimalnog povećanja od 20%.

3.3 Obrasci

Kako bi prijevoz živih životinja bio moguć, uz poznavanje i primjenjivanje Pravilnika, te pridržavanja tehničkih pravila, prilikom svake vožnje se mora imati i popratna papirologija, odnosno potrebni obrasci. Obrasce čini:

1. Odobrenje za obavljanje prijevoza u skladu s člankom 10. stavkom 1. Pravilnika
2. Odobrenje za obavljanje prijevoza u skladu s člankom 11. stavkom 1. Pravilnika
3. Odobrenje za obavljanje prijevoza u skladu s člankom 11. stavkom 5. Pravilnika za putovanja koja ne traju dulje od 12 sati do konačnog odredišta
4. Svjedodžba o osposobljavanosti za vozače i pratitelje u skladu s člankom 17. stavkom 2. Pravilnika
5. Potvrda o odobrenju cestovnog prijevoznog sredstva za duga putovanja u skladu s člankom 18. stavkom 2. Pravilnika
6. Potvrda o odobrenju cestovnog prijevoznog sredstva za putovanja koja ne traju dulje od 12 sati do konačnog odredišta u skladu s člankom 18. stavkom 5. i 6. Pravilnika[21]

Na svakom od gore navedenih obrazaca nalaze se osnovni podaci prijevoznika i tijela koje izdaje, odnosno odobrava prijevoz. Primjer potvrde o odobrenju cestovnog prijevoznog sredstva za duga putovanja može se vidjeti u tablici 6.

[21] Ibidem

Tablica 7: Potvrda o odobrenju cestovnog prijevoznog sredstva za duga putovanja

1. ODOBRENJE VOZILA br.: 1.1. Identifikacija vozila: 1.1.1. broj registarskih tablica: 1.1.2. broj šasije: 1.2. Opremljeno navigacijskim sustavom: DA NE		
2. Vrste i kategorije životinja koje su odobrene za prijevoz		
3. PROSTOR u m^2/ PLATFORMI		
4. Ovo odobrenje vrijedi do		
5. TIJELO KOJE IZDAJE ODOBRENJE 5.1 Naziv i adresa tijela koje izdaje odobrenje		
5.2. Telefon	5.3. Faks	5.4. e-mail
5.5. Datum	5.6. Mjesto	5.7. Pečat
5.8. Ime i potpis		M:P:

Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2011_01_12_246.html

4. PRAVILNIK O PRIJEVOZU ŽIVOTINJA NA PODRUČJU EU

Adekvatnom prijevozu životinje na području Europske Unije mora prethoditi proces po pravilniku o veterinarskim pregledima u prometu s državama članicama Europske Unije. Naime, životinju je potrebno pregledati na mjestu podrijetla i na mjestu odredišta. S obzirom na mjesto podrijetla životinje moraju ispunjavati zahtjeve zdravlja koje propisuje država članica odredišta: moraju dolaziti iz gospodarstva, centara ili organizacija na kojima se obavljaju službeni veterinarski pregledi, te ih moraju tijekom prijevoza pratiti svi propisani certifikati i dokumentacija o zdravlju. S druge strane, pregledi na mjestu odredišta provode se prema sljedećim inspekcijskim mjerama: službeni veterinar na mjestu krajnjeg odredišta životinja utvrđuje udovoljavaju li uvjetima drugih država članica ukoliko je životinja namijenjena za otpremu na sajam ili sabirni centar, za klaonicu, za registriranog trgovca, za gospodarstvo, centre ili organizacije.

4.1 Pravilnik o prijevozu kućnih ljubimaca

Prijevoz kućnih ljubimaca čini prijevoz životinje poput psa, mačke i tvora. Kućni ljubimac može putovati iz jedne zemlje EU u drugu zemlju EU ili iz zemlje izvan EU u zemlju EU pod uvjetima da:

- ima mikročip ili jasno čitljivu tetovažu koja je tetovirana prije 3. srpnja 2011.
- je cijepljen protiv bjesnoće
- je tretiran protiv trakavice *Echinococcus multicularis* ako je na području na koje putuje trakavica istrijebljena, odnosno Finska, Irska, Norveška i Sjeverna Irska
- ima valjanu europsku putovnicu za putovanje iz zemlje EU ili Sjeverne Irske u drugu zemlju EU ili Sjeverne Irske, ili certifikat EU-a o zdravlju životinja pri putovanju iz zemlje izvan EU-a[22]

Putne isprave kod prijevoza pasa, mačaka ili tvorova se dijeli na Europsku putovnicu i certifikat EU-a o zdravlju životinja. Europska putovnica se koristi pri prijevozu životinja unutar EU-a, te sadržava opis vašeg kućnog ljubimca i pojedinosti o njemu, kod u mikročipu ili na tetovaži, podatke o povijesti cijepljenja protiv bjesnoće i podatke za kontakt vlasnika i veterinara koji je izdao samu putovnicu. Europska putovnica je valjana sve dok je kućni ljubimac redovito cijepljen protiv bjesnoće. Izgled Europske putovnice je vidljiv na Slici 5. Certifikat EU-a o zdravlju životinje izdaje se prilikom prijevoza životinje iz zemlje izvan EU-

[22] https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/carry/animal-plant/index_hr.htm

Europska unija
Republika Hrvatska
European Union
Republic of Croatia

PUTOVNICA
ZA KUĆNE LJUBIMCE
PET PASSPORT

ISO oznaka države + broj

II. OPIS ŽIVOTINJE
DESCRIPTION OF ANIMAL

SLIKA ŽIVOTINJE
(nije obavezno) /
PICTURE OF THE ANIMAL
(optional)

1. Ime* / Name*: _____
2. Vrsta / Species: _____
3. Pasmina* / Breed*: _____
4. Spol / Sex: _____
5. Datum rođenja* / Date of Birth*: _____
6. Boja / Colour: _____
7. Bilo koje vidljive ili razlikovne osobine ili karakteristike:
Any notable or discernable features or characteristics:

* kako je naveo posjednik / as stated by owner

ISO oznaka države + broj

Strana/ Page
5 od/out of 32

Slika 5: Naslovna stranica i opis za kućnog ljubimca

Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/dodatni/433916.pdf

Ukoliko kućni ljubimac putuje bez vlasnika, vlasnik može dati pisanu izjavu i dopuštenje drugoj osobi da putuje s njime, ali kućni ljubimac mora biti preuzet u roku do pet dana od njegovog putovanja. Također, ako osoba putuje s više od pet kućnih ljubimaca mora predočiti dokaz da životinje sudjeluju u natjecanju, izložbi ili sportskom događaju i da su starije od šest mjeseci.

Na službenim internetskim stranicama EU-a postoji i sučelje u kojem se može odabrati zemlja iz koje kućni ljubimac putuje. Tako da, uzmemo li za primjer da vlasnik s kućnim ljubimcem putuje iz Njemačke, mora biti priložena potvrda o cijepljenju protiv bjesnoće ako je kućni ljubimac stariji od 12 tjedana i mora biti mikročipiran prije nego što je primio cjepivo. S mladim kućnim ljubimcem može se putovati u Republiku Austriju, Republiku Bugarsku, Republiku Hrvatsku, Republiku Češku, Kraljevinu Dansku, Republiku Estoniju, Republiku Finsku, Republiku Litvu, Veliko Vojvodstvo Luksemburg, Republiku Rumunjsku, Republiku Slovačku, Republiku Sloveniju i Švicarsku Konfederaciju ako je mlađi od 12 tjedana i nije cijepljen protiv bjesnoće

4.2 Pravilnik o prijevozu drugih životinja

Životinje koje se najčešće prevoze iz trećih zemalja, uz kućne ljubimce, u države članice EU su kopitari, goveda, svinje, ovce i koze, ptice, te pčele i bumbari.

Tako je Direktiva Vijeća 30. studenoga 2009. iznijela Pravilnik o uvjetima zdravlja životinja kojima se uređuje premještanje i uvoz kopitara iz trećih zemalja. Uvoz kopitara je dozvoljen jedino preko graničnih prijelaza koji posjeduju granične veterinarske postaje, odnosno granične postaje koje su registrirane za uvoz kopitara ili za uzgoj i proizvodnju kopitara, gdje će veterinarski inspektor obaviti pregled životinja. U Republici Hrvatskoj za uvoz registriranih kopitara i kopitara za uzgoj i proizvodnju su granične veterinarske postaje: Bajakovo prema Republici Srpskoj, te Stara gradiška i Nova Sela prema Bosni i Hercegovini. Prilikom prijevoza životinja mora imati i zdravstvene uvjete za uvoz, odnosno veterinarski certifikat koji se odnosi na sve kopitare iz trećih zemalja, a mora biti izdan na dan utovara životinje ili na zadnji radni dan prije utovara kopitara ukoliko se odnosi na registrirane kopitare. Također, ako se uvoze kopitari za klanje moraju ispunjavati sljedeće veterinarske zahtjeve: moraju biti identificirani ili označeni; mora ih pratiti izvorni veterinarski certifikat za uvoz kopitara za klanje; mora udovoljavati veterinarsko – zdravstvenim zahtjevima navedenim u veterinarskom certifikatu.[23]

Kada se govori o prijevozu goveda iz trećih zemalja u njih se svrstavaju i papkari koje čine sljedeće porodice životinja: rašljoroge antilope, šupljorošci, deve, jeleni, žirafe, vodeni konji, moškavci, prave svinje, prekariji, patuljasti moškavci, nosorozi, tapiri i slonovi. Prijevoz goveda dozvoljen je samo uz predočenje veterinarskog certifikata i propisanog obrasca BOV – X ili BOV – Y. BOV – X označava da je životinja iz određene treće zemlje i da je namijenjena isključivom uzgoju ili proizvodnji nakon uvoza, dok s druge strane BOV – Y označava da je životinja namijenjena neodgodivom klanju nakon uvoza. U Republici Hrvatskoj za uvoz papkara odobrene su dvije granične postaje, Bajakovo prema Republici Srpskoj i Stara Gradiška prema Bosni i Hercegovini. Ukoliko se uvoze goveda namijenjena neodgodivom klanju, životinje moraju:

- biti označene
- biti popraćene izvornim obrascem veterinarskog certifikata BOV – Y

[23] http://www.veterinarstvo.hr/default.aspx?id=2374

- udovoljavati veterinarsko zdravstvenim zahtjevima navedenim u veterinarskom certifikatu[24]

Kod uvoza svinja, ovaca i koza iz trećih zemalja vrijede gotova sva pravila kao i kod uvoza goveda, no razliku čini obrazac. Naime, prilikom uvoza svinja koriste se obrasci POR – X i POR – Y, gdje POR – X označava da je svinja namijenjena za uzgoj ili proizvodnju nakon uvoza, dok POR – Y označava da je svinja namijenjena neodgodivom klanju nakon uvoza. No, prilikom uvoza ovaca i koza, OVI – X označava da su ovce i koze namijenjene isključivom uzgoju ili proizvodnji, a OVI – Y označava da su ovce i koze namijenjene neodgodivom klanju nakon uvoza. Naslovna strana svih šest obrazaca je ista i vidljiva je na Slici 6.

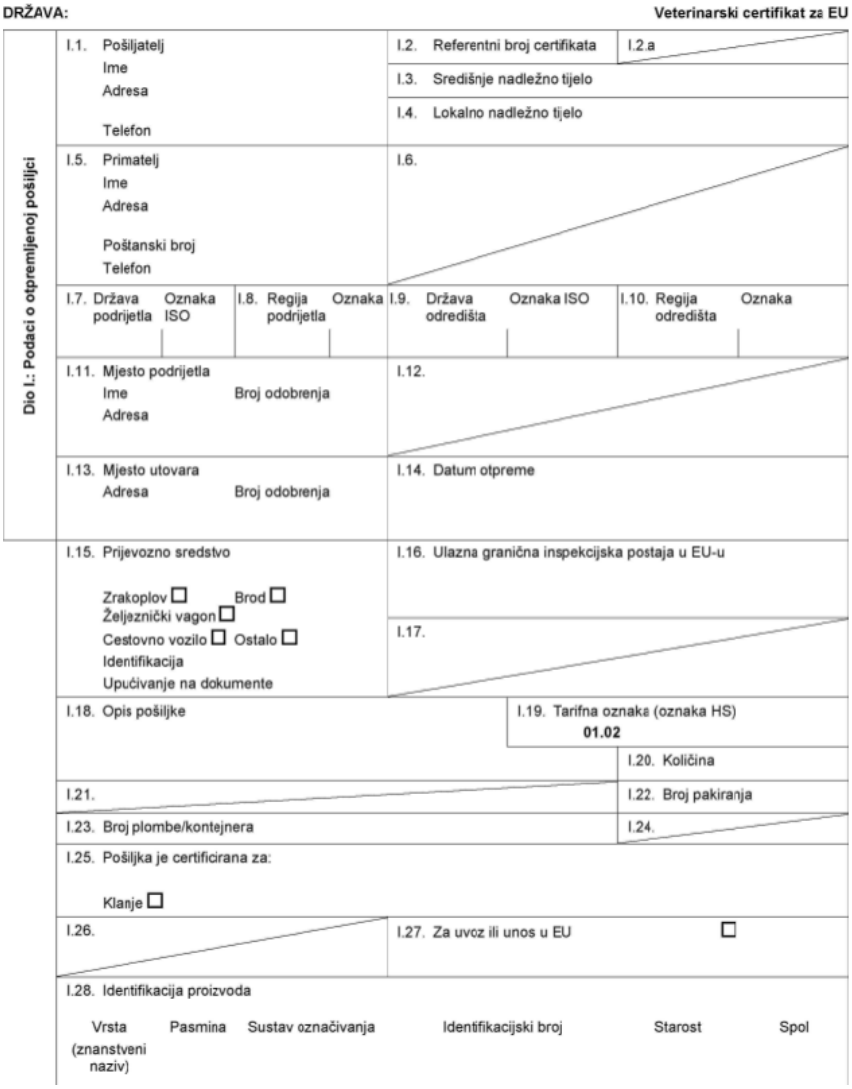
DRŽAVA:

Veterinarski certifikat za EU

Dio I.: Podaci o otpremljenoj pošiljci

I.1. Pošiljatelj
Ime
Adresa
Telefon

I.2. Referentni broj certifikata
I.2.a
I.3. Središnje nadležno tijelo
I.4. Lokalno nadležno tijelo

I.5. Primatelj
Ime
Adresa
Poštanski broj
Telefon

I.6.

I.7. Država podrijetla Oznaka ISO
I.8. Regija podrijetla Oznaka
I.9. Država odredišta Oznaka ISO
I.10. Regija odredišta Oznaka

I.11. Mjesto podrijetla
Ime
Adresa
Broj odobrenja

I.12.

I.13. Mjesto utovara
Adresa
Broj odobrenja

I.14. Datum otpreme

I.15. Prijevozno sredstvo
Zrakoplov ☐ Brod ☐
Željeznički vagon ☐
Cestovno vozilo ☐ Ostalo ☐
Identifikacija
Upućivanje na dokumente

I.16. Ulazna granična inspekcijska postaja u EU-u
I.17.

I.18. Opis pošiljke
I.19. Tarifna oznaka (oznaka HS)
01.02
I.20. Količina
I.21.
I.22. Broj pakiranja
I.23. Broj plombe/kontejnera
I.24.
I.25. Pošiljka je certificirana za:
Klanje ☐
I.26.
I.27. Za uvoz ili unos u EU ☐
I.28. Identifikacija proizvoda
Vrsta (znanstveni naziv) | Pasmina | Sustav označivanja | Identifikacijski broj | Starost | Spol

Slika 6: Naslovna stranica BOV, POR i OVI obrazaca

Izvor: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?qid=1460414273164&uri=CELEX:02010R0206-20150617

[24] http://www.veterinarstvo.hr/default.aspx?id=2375

Pod peradi smatraju se kokoši, pure, biserke, patke, guske, prepelice, golubi, fazani, jarebice i bezgrebenke. Pri prijevozu peradi iz trećih zemalja u države članice EU postoji sedam oznaka pomoću kojih se određuje namjena životinja koji su sljedeći:

- oznaka BPP – označava uvoz peradi za rasplod ili proizvodnju, osim bezgrebenki
- oznaka BPR – označava uvoz bezgrebenki za rasplod i proizvodnju
- oznaka DOC – označava uvoz jednodnevnih pilića, osim bezgrebenki
- oznaka DOR – označava uvoz jednodnevnih pilića bezgrebenki
- oznaka SRP – označava uvoz peradi za klanje i peradi za obnavljanje populacije pernate divljači, osim bezgrebenki
- oznaka SRA – označava uvoz bezgrebenki bez klanja
- oznaka LT20 – označava uvoz pošiljaka koje sadržavaju manje od 20 komada peradi, osim bezgrebenki, njihovih jaja za valenje i jednodnevnih pilića

Za prijevoz peradi odobrene granične veterinarske postaje su: Bajakovo prema Republici Srpskoj, Stara Gradiška i Nova Sela prema Bosni i Hercegovini, te Karasovići prema Crnoj Gori. Veterinarsko – zdravstveni uvjeti za uvoz peradi su ti da moraju dolaziti iz odobrenog objekta uzgoja; moraju prilikom uvoza biti praćeni odgovarajućim obrascem veterinarskog certifikata i moraju udovoljavati propisanim zahtjevima za javno zdravlje i dobrobiti životinje tijekom prijevoza.[25]

Uvoz pčela i bumbara iz trećih zemalja na područje Europske Unije mora udovoljavati veterinarsko – zdravstvenim zahtjevima koje je propisala Komisija EU 12. ožujka 2010. godine. Pri uvozu svaki kavez s maticama pčela i bumbara smije sadržavati jednu maticu s najviše 20 hraniteljica, te spremnik s bumbarima smije sadržavati do najviše 200 odraslih bumbara.[26] Za prijevoz pčela i bumbara odobrene su sljedeće granične veterinarske postaje: Bajakovo prema Republici Srpskoj, Stara Gradiška i Nova Sela prema Bosni i Hercegovini, te Karasovići prema Crnoj Gori. Sve pošiljke pčela i bumbara prilikom uvoza iz trećih zemalja moraju imati i obrasce veterinarskih certifikata, odnosno obrazac QUE, kojem je naslovna strana vidljiva na Slici 7., za uvoz pošiljaka matica pčela i bumbara ili obrazac BEE za uvoz pošiljaka kolonija bumbara.[27]

[25] http://www.veterinarstvo.hr/default.aspx?id=2378
[26] https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_08_101_2603.html
[27] http://www.veterinarstvo.hr/default.aspx?id=2378

Obrazac QUE

DRŽAVA **Veterinarski certifikat za EU**

Dio I.: Podaci o otpremljenoj pošiljci

I.1. Pošiljatelj
Ime
Adresa
Telefon:

I.2. Referentni broj certifikata
I.2.a.
I.3. Središnje nadležno tijelo
I.4. Lokalno nadležno tijelo

I.5. Primatelj
Ime
Adresa
Poštanski broj
Telefon:

I.6.

I.7. Država podrijetla Oznaka ISO
I.8. Regija podrijetla Oznaka
I.9. Država odredišta Oznaka ISO
I.10. Regija odredišta Oznaka

I.11. Mjesto podrijetla
Ime
Adresa
Broj odobrenja

I.12. Odredišno mjesto

I.13. Mjesto utovara
Adresa
Broj odobrenja

I.14. Datum otpreme

I.15. Prijevozno sredstvo
Zrakoplov ☐ Brod ☐ Željeznički vagon ☐
Cestovno vozilo ☐ Drugo ☐
Identifikacija
Upućivanje na dokumente:

I.16. Ulazna granična inspekcijska postaja u EU-u
I.17. Broj/brojevi CITES-a

I.18. Opis pošiljke
I.19. Tarifna oznaka (oznaka HS)
01.06.41
I.20. Količina
I.21.
I.22. Broj pakiranja
I.23. Identifikacija kontejnera/broj plombe
I.24.

I.25. Pošiljka je namijenjena za:
Uzgoj ☐

I.26.
I.27. Za uvoz ili ulaz u EU ☐

I.28. Identifikacija proizvoda
Vrsta
(znanstveni naziv)

Slika 7: Naslovna stranica obrasca QUE

Izvor: http://www.veterinarstvo.hr/UserDocsImages/Me%C4%91unarodni%20promet/QUE.pdf

5. MEĐUNARODNI PRIJEVOZ KONJA

Prijevoz životinja, s obzirom na Europsku Uniju, dijeli se na uvoz ili izvoz iz države članice EU u neku drugu državu članicu EU i na uvoz ili izvoz iz trećih zemalja u državu EU. Tako će u poglavljima 5.1 i 5.2 biti potkrijepljeni primjeri iz prakse, odnosno prijevoz konja na području EU i prijevoz konja izvan granica EU.

Kako bi sam prijevoz konja bio moguć, neovisno o smjeru kretanja prijevoza, moraju biti ispunjeni uvjeti specijaliziranog vozila, odnosno kamiona ili prikolice, i certificiranog vozača za vožnju konja. Prikolica za prijevoz konja koristi se ukoliko ih se prevozi od jednog do tri konja, dok se kamion koristi ako je konja od četiri do 10, te se izgled moderne prikolice s kuhinjom, spavaćom sobom i tušem može vidjeti na Slici 8., a izgled kamiona za prijevoz konja na Slici 9. Kako konju ne bi bilo dosadno, odnosno kako bi mu se skrenula pažnja s putovanja, u prikolice i kamione se najčešće stavlja sjeno.

Slika 8: Prikolica za konje

Izvor: https://m.vecernji.hr/vijesti/nase-prikolice-za-konje-imaju-i-kuhinju-s-hladnjakom-spavacu-sobu-lezajeve-tus-1434158/galerija-441308?page=1

Slika 9: Kamion za prijevoz konja

Izvor: https://autoline.hr/-/prodaja/kamioni-za-prijevoz-konja/SCANIA-R164-V8-6x2-2-hydraulic-decks-70m2-live-stock--21021611270519654500

Kako bi prijevoz konja bio što lakši, odnosno kako bi konj bio što mirniji najbolje je početi rukovanje od samih početaka dok je još ždrijebe. Cilj je navikavanje ždrijebeta na jahanje, kraći prijevoz i potkivanje od što ranije dobi.[28]

5.1 Prijevoz konja unutar EU

Adekvatan prijevoz konja, osim već navedenih tehničkih uvjeta, omogućava potrebna dokumentacija konja koju posjeduje vlasnik. Konjički klub Edek vršio je prijevoz konja iz Republike Hrvatske u Kraljevinu Nizozemsku, odnosno iz Zagreba u Amsterdam. Osnovno je da konj posjeduje identifikacijski dokument koji služi za predočenje veterinaru ili policiji i naslovna strana identifikacijskog dokumenta je vidljiva na Slici 10. U identifikacijskom dokumentu se nalaze svi podaci o konju i idu putem čipa koji se nalazi s lijeve strane vrata konja.

[28] Temple Grandin; Livestock Handling and Transport 5th Edition, Department od Animal Sciences, Colorado State University, USA, 2019., str. 347.

IDENTIFIKACIJSKI DOKUMENT KOPITARA

IDENTIFICATION DOCUMENT FOR EQUIDAE

DOCUMENT D'IDENTIFICATION POUR LES EQUIDES

HRVATSKA UDRUGA UZGAJIVAČA ŠPORTSKIH KONJA ZAGREB

CROATIAN ASSOCIATION OF BREEDERS OF SPORT HORSES

Izdavatelj
Issuing body / Instance émetteur

HPA

Jedinstveni životni broj kopitara / UELN / No. d'identification

191004340051505

Ime konja / Name of horse / Nom du cheval

Corner Boy

FEI broj / FEI No. / No. FEI
FEI ime/ FEI name / FEI-nom

FEI

Datum izdavanja
Date of issue
Date d'émission

Svake 4 godine ovjerava Nacionalni Savez
To be revalidated every 4 years by National Federation
A revalider les 4 ans par la Fédération Nationale

Datum izdavanja
Date of issue / Date d'emission

14.5.2014

Broj identifikacijskog dokumenta
Passport No. / Passeport No.

K024215

Slika 10: Identifikacijski dokument kopitara

Također, konj mora imati cjepivo IAK (Infektivna anemija kopitara) koja se obavlja jednom godišnje i cjepivo protiv gripe. U trenutku prijevoza konj mora imati izvađenu veterinarsku potvrdu, odnosno veterinarski certifikat koji ukazuje gdje konj putuje, tko ga prevozi, odredište od kojeg odlazi i sam plan puta, to jest gdje će konj odmarati. Veterinarski certifikat može izdati jedino nadležna veterinarska stanica. Na slici 11. vidljiv je certifikat za unutrašnju trgovinu za nešto kraći put, odnosno od Republike Hrvatske do Republike Austrije.

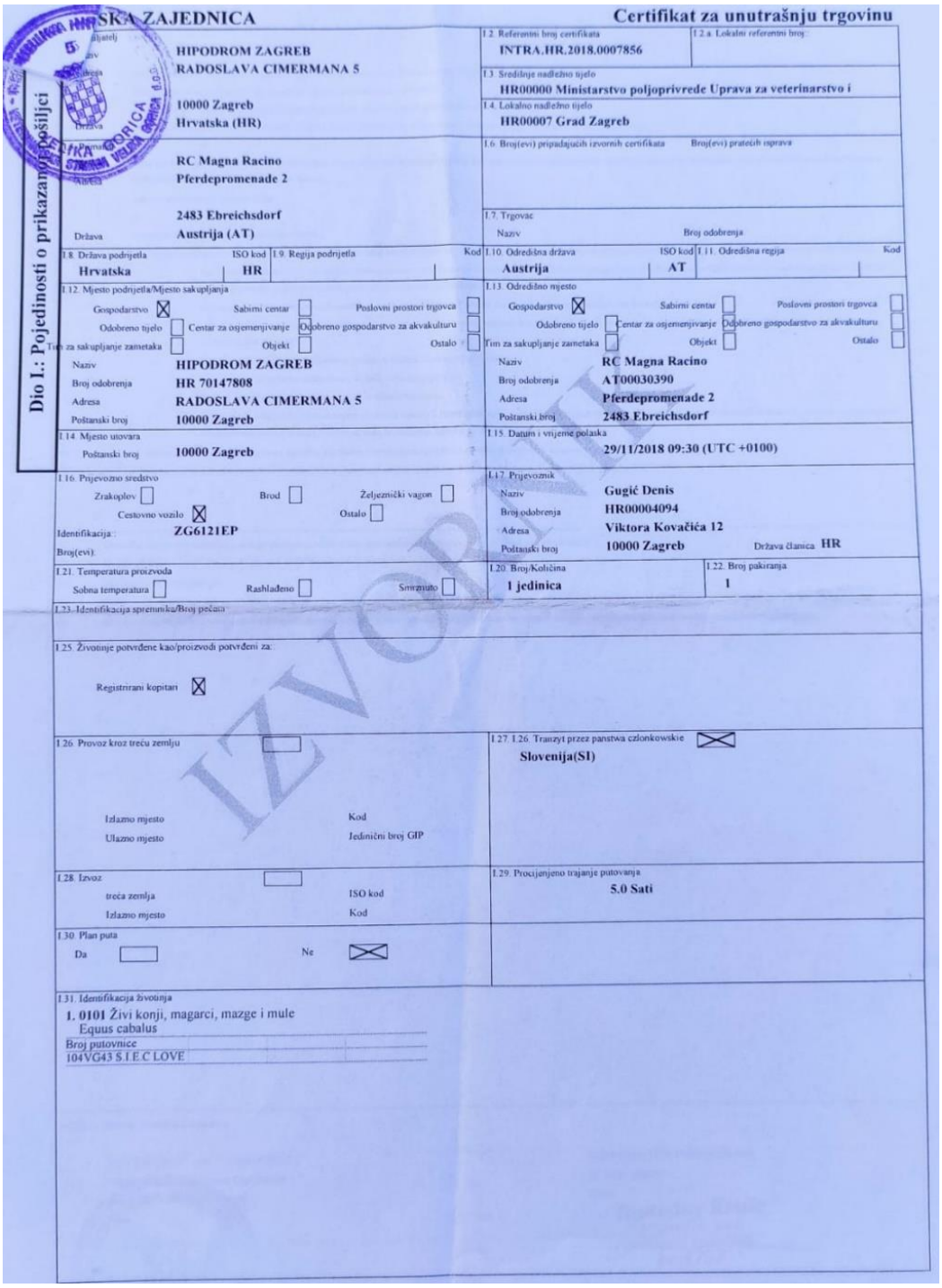

HRVATSKA ZAJEDNICA

Certifikat za unutrašnju trgovinu

Dio I.: Pojedinosti o prikazanoj pošiljci

I.1. Pošiljatelj
Naziv: HIPODROM ZAGREB
Adresa: RADOSLAVA CIMERMANA 5
10000 Zagreb
Država: Hrvatska (HR)

I.2. Referentni broj certifikata: INTRA.HR.2018.0007856
I.2.a. Lokalni referentni broj:
I.3. Središnje nadležno tijelo: HR00000 Ministarstvo poljoprivrede Uprava za veterinarstvo i
I.4. Lokalno nadležno tijelo: HR00007 Grad Zagreb

I.5. Primatelj
Naziv: RC Magna Racino
Adresa: Pferdepromenade 2
2483 Ebreichsdorf
Država: Austrija (AT)

I.6. Broj(evi) pripadajućih izvornih certifikata
Broj(evi) pratećih isprava
I.7. Trgovac
Naziv
Broj odobrenja

I.8. Država podrijetla: Hrvatska, ISO kod: HR
I.9. Regija podrijetla, Kod
I.10. Odredišna država: Austrija, ISO kod: AT
I.11. Odredišna regija, Kod

I.12. Mjesto podrijetla/Mjesto sakupljanja
Gospodarstvo ☒ Sabirni centar ☐ Poslovni prostori trgovca ☐
Odobreno tijelo ☐ Centar za osjemenjivanje ☐ Odobreno gospodarstvo za akvakulturu ☐
Tim za sakupljanje zametaka ☐ Objekt ☐ Ostalo ☐
Naziv: HIPODROM ZAGREB
Broj odobrenja: HR 70147808
Adresa: RADOSLAVA CIMERMANA 5
Poštanski broj: 10000 Zagreb

I.13. Odredišno mjesto
Gospodarstvo ☒ Sabirni centar ☐ Poslovni prostori trgovca ☐
Odobreno tijelo ☐ Centar za osjemenjivanje ☐ Odobreno gospodarstvo za akvakulturu ☐
Tim za sakupljanje zametaka ☐ Objekt ☐ Ostalo ☐
Naziv: RC Magna Racino
Broj odobrenja: AT00030390
Adresa: Pferdepromenade 2
Poštanski broj: 2483 Ebreichsdorf

I.14. Mjesto utovara
Poštanski broj: 10000 Zagreb

I.15. Datum i vrijeme polaska: 29/11/2018 09:30 (UTC +0100)

I.16. Prijevozno sredstvo
Zrakoplov ☐ Brod ☐ Željeznički vagon ☐
Cestovno vozilo ☒ Ostalo ☐
Identifikacija: ZG6121EP
Broj(evi):

I.17. Prijevoznik
Naziv: Gugić Denis
Broj odobrenja: HR00004094
Adresa: Viktora Kovačića 12
Poštanski broj: 10000 Zagreb
Država članica: HR

I.21. Temperatura proizvoda
Sobna temperatura ☐ Rashlađeno ☐ Smrznuto ☐

I.20. Broj/Količina: 1 jedinica
I.22. Broj pakiranja: 1

I.23. Identifikacija spremnika/Broj pečata

I.25. Životinje potvrđene kao/proizvodi potvrđeni za:
Registrirani kopitari ☒

I.26. Provoz kroz treću zemlju ☐
Izlazno mjesto
Ulazno mjesto
Kod
Jedinični broj GIP

I.27. I.26. Tranzyt przez panstwa czlonkowskie ☒
Slovenija(SI)

I.28. Izvoz ☐
treća zemlja
Izlazno mjesto
ISO kod
Kod

I.29. Procijenjeno trajanje putovanja: 5.0 Sati

I.30. Plan puta
Da ☐ Ne ☒

I.31. Identifikacija životinja
1. 0101 Živi konji, magarci, mazge i mule
Equus cabalus
Broj putovnice
104VG43 S.I.E.C LOVE

IZVOR

Slika 11: Certifikat za unutrašnju trgovinu

Prilikom konkretnog puta iz Zagreba u Amsterdam, vidljivo na Slici 12., gdje put traje dulje od osam sati, praksa je da vozač ima na umu da ne smije voziti više od osam sati, a da pritom ne odmori s konjem u prije ugovorenoj štali.

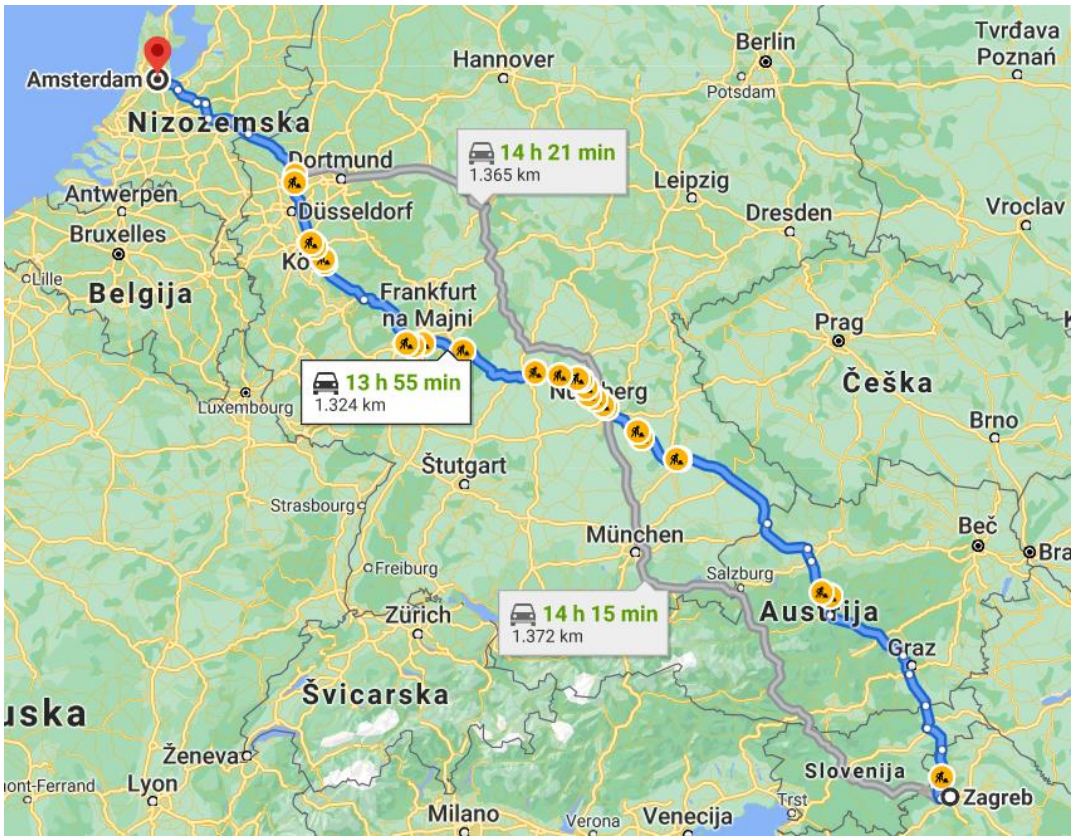

Slika 12: Put od Zagreba do Amsterdama

Vidljivo je da put traje minimalno 14 sati, što u praksi znači da kada se isplanira put kretanja vozila s konjem, vozač konja ugovori štalu za odmor s konjem na otprilike pola puta, gdje će konj biti nahranjen i napojen, a i odmorit će.

Na granicama s državama EU nema stajanja, odnosno ukoliko je veterinar odobrio putovanje s konjem i utvrdio da konj nije bolestan, nema veću temperaturu od 39°C i ima sva potrebna cjepiva, vozač prikolice ili kamiona s konjima ne mora stajati na granicama EU za dodatne preglede veterinara.

5.2 Prijevoz konja u treće zemlje

Postupak prijevoza konja u treće zemlje svijeta započinje s prijavljivanjem špediteru koji tada radi na zahtjevu za veterinarski pregled konja. Nakon pregleda i utvrđivanja veterinara da je sve u redu s konjem, vlasnik pristupa izradi carinskih papira. Potrebna dokumentacija za prijelaz carine u treće zemlje svijeta su identifikacijski dokumenti konja, veterinarski certifikat i ATA karnet (vidljiv na Slici 13.).

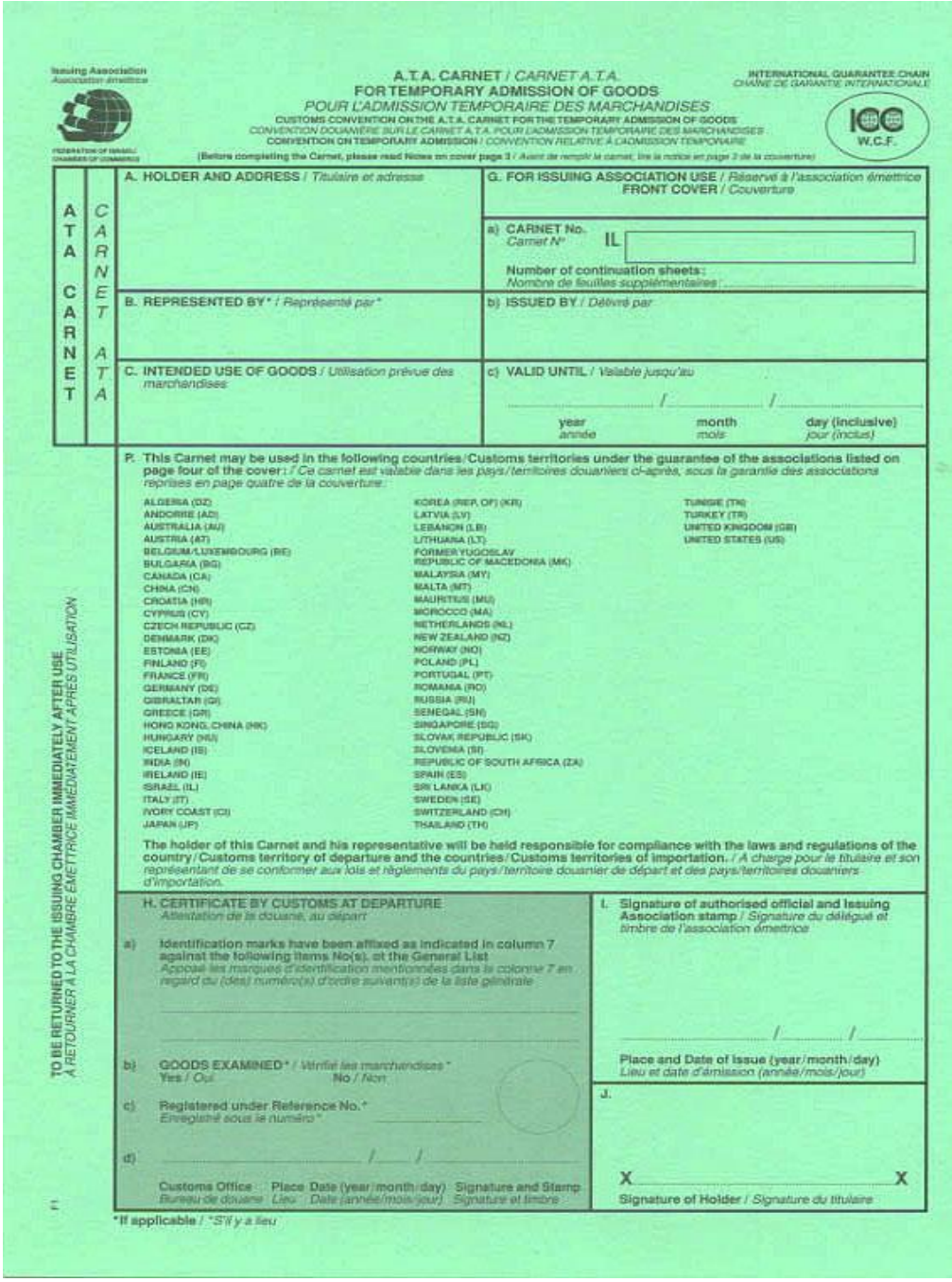

Issuing Association
Association émettrice

A.T.A. CARNET / CARNET A.T.A.
FOR TEMPORARY ADMISSION OF GOODS
POUR L'ADMISSION TEMPORAIRE DES MARCHANDISES
CUSTOMS CONVENTION ON THE A.T.A. CARNET FOR THE TEMPORARY ADMISSION OF GOODS
CONVENTION DOUANIÈRE SUR LE CARNET A.T.A. POUR L'ADMISSION TEMPORAIRE DES MARCHANDISES
CONVENTION ON TEMPORARY ADMISSION / CONVENTION RELATIVE À L'ADMISSION TEMPORAIRE
(Before completing the Carnet, please read Notes on cover page 3 / Avant de remplir le carnet, lire la notice en page 3 de la couverture)

INTERNATIONAL GUARANTEE CHAIN
CHAÎNE DE GARANTIE INTERNATIONALE
W.C.F.

ATA CARNET
CARNET ATA

A. HOLDER AND ADDRESS / Titulaire et adresse

G. FOR ISSUING ASSOCIATION USE / Réservé à l'association émettrice
FRONT COVER / Couverture

a) CARNET No. / Carnet N° IL

Number of continuation sheets: / Nombre de feuilles supplémentaires:

B. REPRESENTED BY* / Représenté par*

b) ISSUED BY / Délivré par

C. INTENDED USE OF GOODS / Utilisation prévue des marchandises

c) VALID UNTIL / Valable jusqu'au
year / année — month / mois — day (inclusive) / jour (inclus)

F. This Carnet may be used in the following countries/Customs territories under the guarantee of the associations listed on page four of the cover: / Ce carnet est valable dans les pays/territoires douaniers ci-après, sous la garantie des associations reprises en page quatre de la couverture:

ALGERIA (DZ)
ANDORRE (AD)
AUSTRALIA (AU)
AUSTRIA (AT)
BELGIUM/LUXEMBOURG (BE)
BULGARIA (BG)
CANADA (CA)
CHINA (CN)
CROATIA (HR)
CYPRUS (CY)
CZECH REPUBLIC (CZ)
DENMARK (DK)
ESTONIA (EE)
FINLAND (FI)
FRANCE (FR)
GERMANY (DE)
GIBRALTAR (GI)
GREECE (GR)
HONG KONG, CHINA (HK)
HUNGARY (HU)
ICELAND (IS)
INDIA (IN)
IRELAND (IE)
ISRAEL (IL)
ITALY (IT)
IVORY COAST (CI)
JAPAN (JP)
KOREA (REP. OF) (KR)
LATVIA (LV)
LEBANON (LB)
LITHUANIA (LT)
FORMER YUGOSLAV REPUBLIC OF MACEDONIA (MK)
MALAYSIA (MY)
MALTA (MT)
MAURITIUS (MU)
MOROCCO (MA)
NETHERLANDS (NL)
NEW ZEALAND (NZ)
NORWAY (NO)
POLAND (PL)
PORTUGAL (PT)
ROMANIA (RO)
RUSSIA (RU)
SENEGAL (SN)
SINGAPORE (SG)
SLOVAK REPUBLIC (SK)
SLOVENIA (SI)
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA (ZA)
SPAIN (ES)
SRI LANKA (LK)
SWEDEN (SE)
SWITZERLAND (CH)
THAILAND (TH)
TUNISIE (TN)
TURKEY (TR)
UNITED KINGDOM (GB)
UNITED STATES (US)

The holder of this Carnet and his representative will be held responsible for compliance with the laws and regulations of the country/Customs territory of departure and the countries/Customs territories of importation. / A charge pour le titulaire et son représentant de se conformer aux lois et règlements du pays/territoire douanier de départ et des pays/territoires douaniers d'importation.

TO BE RETURNED TO THE ISSUING CHAMBER IMMEDIATELY AFTER USE
À RETOURNER À LA CHAMBRE ÉMETTRICE IMMÉDIATEMENT APRÈS UTILISATION

H. CERTIFICATE BY CUSTOMS AT DEPARTURE
Attestation de la douane, au départ

a) Identification marks have been affixed as indicated in column 7 against the following items No(s). of the General List
Apposé les marques d'identification mentionnées dans la colonne 7 en regard du (des) numéro(s) d'ordre suivant(s) de la liste générale

b) GOODS EXAMINED* / Vérifié les marchandises*
Yes / Oui — No / Non

c) Registered under Reference No.*
Enregistré sous le numéro*

d) Customs Office / Bureau de douane — Place / Lieu — Date (year/month/day) / Date (année/mois/jour) — Signature and Stamp / Signature et timbre

I. Signature of authorised official and Issuing Association stamp / Signature du délégué et timbre de l'association émettrice

Place and Date of issue (year/month/day)
Lieu et date d'émission (année/mois/jour)

J.

X X
Signature of Holder / Signature du titulaire

*If applicable / *S'il y a lieu

Slika 13: Korice ATA karnet

ATA karnet je carinski dokument koji na temelju Carinske konvencije o ATA karnetu zamjenjuje nacionalne carinske dokumente za privremeni uvoz, izvoz i provoz robe. ATA karnet također olakšava i ubrzava carinske postupke, te najčešće se vadi za valjanost od godinu dana.[29]

[29] https://www.hgk.hr/odjel-e-javne-ovlasti/sto-je-ata-karnet

Na primjeru iz Konjičkog kluba Edek za putovanje s konjima u treće zemlje, odabran je put iz Zagreba za Republiku Sjeverne Makedonije, Skoplje. Put i okvirno vrijeme puta prikazani su na Slici 14.

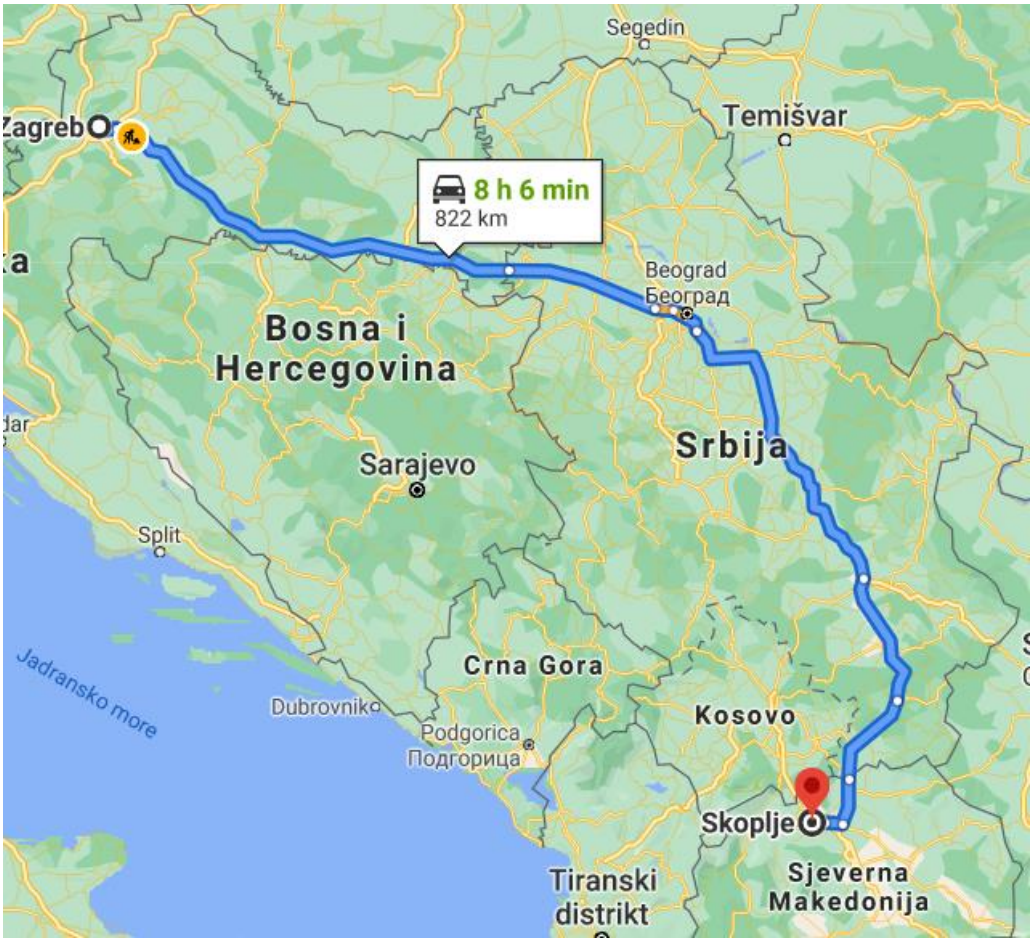

Slika 14: Put od Zagreba do Skoplja

Vidljivo je da put ide prvo do Republike Srbije, te se nakon puta kroz Republiku Srbiju ulazi u Republiku Sjeverne Makedonije. Naime, da bi se ušlo u Republiku Srbiju, na carini je potrebno obaviti veterinarski pregled gdje veterinar utvrđuje je li konj zdrav i sposoban za daljnji put. Najčešće veterinarski pregled na carini traje oko dva sata. Ukoliko je sve u redu s konjem, veterinar po završetku veterinarskog pregleda izdaje veterinarski certifikat (vidljiv na Slici 15.) koji vrijedi samo na području Republike Srbije. Nakon prolaska kroz cijelu Republiku Srbiju i dolaska na granicu s Republikom Sjeverne Makedonije vozač konja opet prolazi carinski pregled, odnosno carina poziva veterinara da izda veterinarski certifikat ukoliko je zdrav. Nakon uspješno izdanog veterinarskog certifikata vozač nastavlja put Skoplja s konjem gdje konj služi sportu, jahanju.

Proces povratka identičan je procesu putovanja prema Skoplju, odnosno vozač s konjem na granici čeka potvrdu veterinara i veterinarski certifikat.

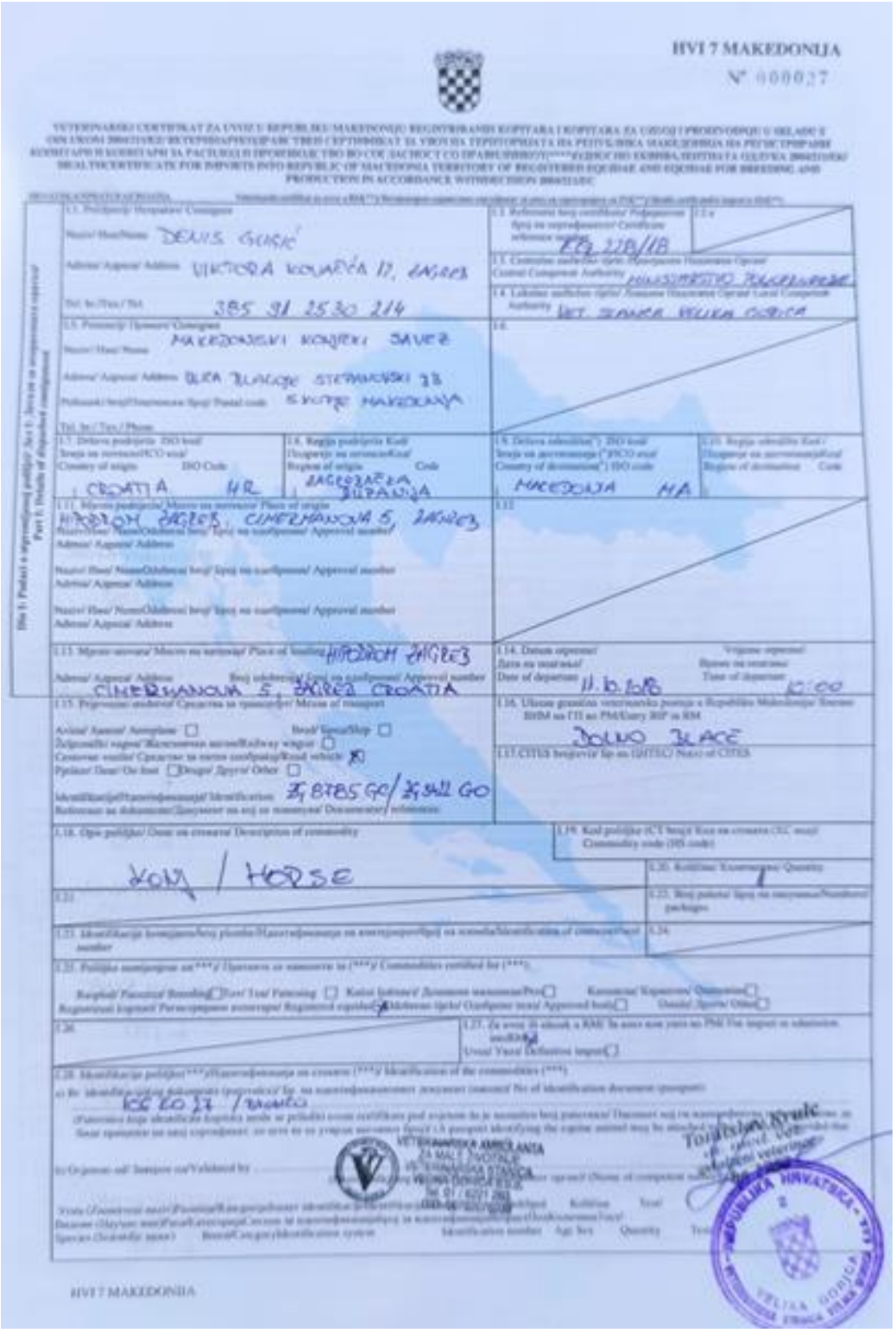

HVI 7 MAKEDONIJA

N° 000027

DENIS GUSIĆ

VIKTORA KOVAČIĆA 17, ZAGREB

385 91 2530 214

MAKEDONSKI KONJIČKI SAVEZ

ULICA BLAGOJE STEFANOVSKI 23

SKOPJE MAKEDONIJA

CROATIA HR

ZAGREBAČKA ŽUPANIJA

MAKEDONIJA MA

HIPODROM ZAGREB, CIMERMANOVA 5, ZAGREB

HIPODROM ZAGREB

CIMERMANOVA 5, ZAGREB CROATIA

11.10.2018

10:00

DOLNO BLACE

ZG 8785 GO / ZG 3412 GO

KONJ / HORSE

HVI 7 MAKEDONIJA

Slika 15: Veterinarski certifikat pri prijevozu u treće zemlje

5.3 Usporedba broja životinja u Republici Hrvatskoj s ostatkom Europe

Broj stoke i peradi u Republici Hrvatskoj, spram ostalih država Europe, u velikom je zaostatku. Naime, u Republici Hrvatskoj u 2020. godini nalazilo se tek 423 000 jedinki stoke pod koju konkretno smatramo: goveda, svinje i ovce. Statistički podaci o broju stoke po državama Europe iz 2020. godine navode činjenicu da su od Republike Hrvatske kvantitativno slabije samo: Republika Malta, Republika Island, Republika Cipar, Republika Sjeverna Makedonija, Republika Estonija, Republika Kosovo, Republika Albanija, Republika Latvija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg. Devet navedenih država čini pet članica i četiri nečlanice Europske Unije, što ukazuje da od 27 članica Europske Unije, Republika Hrvatska smjestila se na 22. mjestu po broju stoke u državi.[30]

Deficit Republike Hrvatske u količini stoke evidentan je i u usporedbi sa svojom susjednom državom, također članicom Europske Unije, Republikom Slovenijom. Republika Slovenija svojim teritorijem postiže tek 35% površine RH te broji gotovo dvostruko manje stanovnika čime bi, objektivno promatrano, trebala raspolagati s manje optimalnih čimbenika za razvoj stoke. No usprkos navedenim razlikama, Republika Slovenija kvantitativno je bolja od Republike Hrvatske, te se sa svojih 485 610 našla na 20. mjestu što se tiče država članica Europske Unije. Pretvarajući brojčanu razliku u postotak, Republika Slovenija u prednosti je za čak 13% spram RH, što je poveća razlika u odnosu na teritorijalne i populacijske omjere.

Također, u Tablici 7. je prikazan dio država s područja Europe i njihov broj stoke u 2020. godini., a na Slici 16. karta Europe s brojem stoke.

[30] https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tag00016/default/table?lang=en

Tablica 7: Broj stoke u državama Europe u 2020. godini

DRŽAVE	2020. godina	DRŽAVE	2020. godina
Malta	14290	Srbija	886000
Island	81400	Mađarska	932900
Cipar	83030	Češka	1340040
Luksemburg	190690	Švedska	1390960
Sjeverna Makedonija	222000	Danska	1500000
Estonija	253300	Švicarska	1518160
Kosovo	261390	Portugal	1691320
Albanija	362580	Austrija	1855430
Latvija	398990	Rumunjska	1910900
Hrvatska	**423000**	Belgija	2335440
Bosna i Hercegovina	427000	Nizozemska	3691000
Slovačka	442290	Poljska	6278900
Slovenija	485610	Italija	6400040
Grčka	539000	Irska	6529440
Bugarska	588910	Španjolska	6636430
Litva	629500	Njemačka	11301860
Finska	835380	Francuska	17815670

Izvor: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tag00016/default/table?lang=en

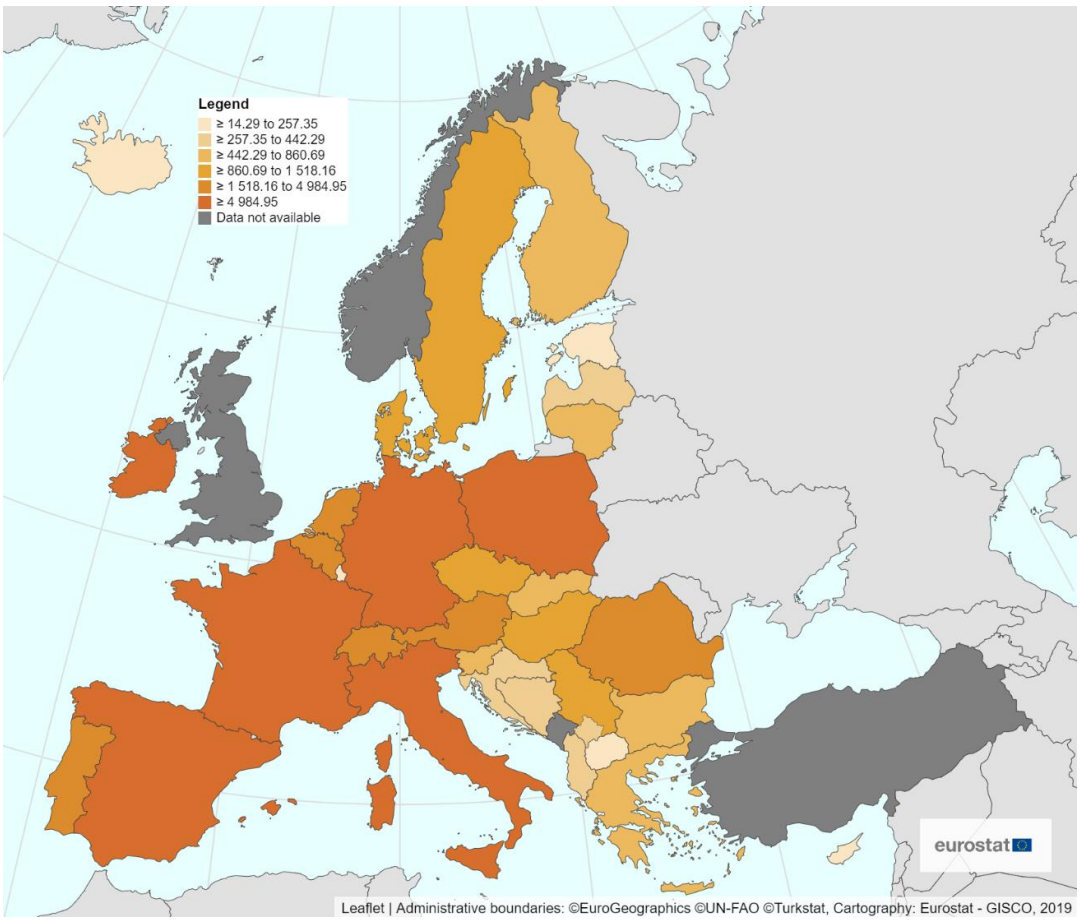

Slika 16: Karta Europe s brojem stoke po državi

Izvor: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tag00016/default/map?lang=en

Ključ pozamašnog uzgoja stoke u Republici Sloveniji čini ulaganje u kratke lance opskrbe kojima se potiče stanovništvo na kupnju domaćih proizvoda od OPG-ova i lokalnih proizvođača. Konstantnim investiranjem u razvoj poljoprivrede i stavljanje fokusa na tržišnu distribuciju dobara u vlastitoj državi, Slovenija je ovu granu gospodarstva učinila iznimno atraktivnom za mlade. Navedenoj tezi u prilog ide činjenica da je, u razdoblju od 2014.-2020., od svih prijavljenih za mjeru za mlade poljoprivrednike njih čak 63% bilo orijentirano na stočarski uzgoj, a većina njih radila je u proizvodnji mlijeka i mesa. Razlog tome je što je stočarstvo odnosno proizvodnja mlijeka jedna od najstabilnijih grana u slovenskom gospodarstvu, stoga i broji enorman interes mladih. Sukladno uspješnoj strategiji i poticajnim mjerama Republike Slovenije za daljnji razvoj ove grane gospodarstva, ne čudi već navedeni podatak da je, usprkos svojoj veličini, RH od nje nešto slabija.[31]

[31]https://komora.hr/zpp-za-nas-slovenija-hrvatski-poljoprivrednici-od-slovenaca-trebaju-uciti-kako-uspjesno-razvijati-kratke-lance-opskrbe/

6. ZAKLJUČAK

Cilj špeditera je oslobođenje tereta s nalogodavca na način da adekvatno organizira otpremu, dopremu i provoz robe. Kako bi organizacija prijevoza bila što optimalnija, špediter mora biti vrlo dobro upoznat s robom i načinom prijevoza iste jer mu je adekvatna organizacija transporta iznimno bitna kako bi ostvario što veću efikasnost, brzinu i ekonomičnost uz što manje troškove. Olakotni čimbenik za špeditera, prilikom transporta robe, čini odvijanje prijevoza na području Europske Unije. Naime za zemlje članice EU transport robe uvelike je olakšan zbog manjka potrebne dokumentacije i zbog gospodarske protočnosti među članicama. No kada se prijevoz obavlja za zemlje trećeg svijeta dokumentacija je multiplicirana i češće ponavljana. Navedena teza lakog transporta na području EU mogla se uočiti na primjeru iz prakse kada se vršio transport konja iz Zagreba za Amsterdam koji je zahtijevao samo identifikacijski dokument kopitara i veterinarski certifikat, a uz to fluidnost puta također olakšava činjenica da nema posebnih čekanja na granicama država. Kada se prevozilo kopitare iz Zagreba za Skoplje, potrebna dokumentacija je ATA karnet, identifikacijski dokument kopitara i veterinarski certifikat koji se izdaje na granicama svih država trećeg svijeta. Razlika jednostavnosti prijevoza u dva navedena slučaja važan je faktor u daljnjim transportnim pothvatima i konekciji tržišta na području Europe, a i šire. Uz konstantno unaprjeđenje procesa prijevoza živih životinja, vrlo je bitno dodatno obratiti pozornost na uzgoj životinja, a ponajviše stoke, u Republici Hrvatskoj. Cilj toga je njegovanje i integracija gospodarstvenih grana: prometa i poljoprivrede, odnosno stočarstva. Na usporednom primjeru Republike Slovenije i Republike Hrvatske jasno se ističe razlika u razini razvoja između dviju država. Po uzoru na Republiku Sloveniju, Republika Hrvatska bi, sa pregršt svojih prirodnih bogatstava, povoljnom klimom, viškom radne snage i uvođenjem dodatnih poticajnih mjera, mogla dostići višu razinu razvijenosti stočarstva. Samim time, imala bi mogućnost pariranja brojnim državama članicama s kojima bi onda potencijalno ostvarivala i veću transportnu povezanost te bi imala mogućnost postanka jakog konkurenta na internacionalnom tržištu.

LITERATURA

1. D. Babić, R. Stanković, I. Bajor: Špediterski poslovi u logističkoj djelatnosti, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb, 2020.
2. Claire A. Weeks; Farm Animal Transport, University of Bristol, UK, 2020.
3. Č. Ivaković, R. Stanković, M Šafran: Špedicija i logistički procesi, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb, 2010.
4. J. Mađarić; Međunarodna špedicija, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet Prometnih Znanosti, Zagreb, 1986.
5. P. M. Budgen, S. Lamont-Black; Goods in Transit and Freight Forwarding, Sweet & Maxwell Ltd, 1998.
6. Temple Grandin, Livestock Handling and Transport 5th Edition, Department od Animal Sciences, Colorado State University, USA, 2019.
7. http://www.propisi.hr/print.php?id=3687
8. http://www.veterinarstvo.hr/default.aspx?id=2374
9. http://www.veterinarstvo.hr/default.aspx?id=2375
10. http://www.veterinarstvo.hr/default.aspx?id=2378
11. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?qid=1460413791951&uri=CELEX:02004L0068-20120512
12. https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/carry/animal-plant/index_hr.htm
13. https://moodle.srce.hr/2020-2021/mod/resource/view.php?id=1801278
14. https://moodle.srce.hr/2020-2021/pluginfile.php/5006960/mod_resource/content/1/01_Osnovni%20pojmovi%20u%20spediterskom%20poslovanju.pdf
15. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_08_101_2603.html
16. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2011_01_12_246.html
17. https://www.dhl.com/hr-hr/home/nasi-odjeli/teret/korisnicka-podrska/incoterms-2020.html
18. https://www.prijatelji-zivotinja.hr/index.hr.php?id=1847
19. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tag00016/default/map?lang=en
20. https://komora.hr/zpp-za-nas-slovenija-hrvatski-poljoprivrednici-od-slovenaca-trebaju-uciti-kako-uspjesno-razvijati-kratke-lance-opskrbe/

POPIS SLIKA

Slika 1: Grafički prikaz INCOTERMS obaveza 5
Slika 2: Interakcije sudionika u prijevozu robe kod uvoznih poslova 7
Slika 3: Interakcije sudionika u prijevozu robe kod izvoznih poslova 8
Slika 4: Rampa s dodatnim za prečkama prilikom utovara ili istovara goveda 1
Slika 5: Naslovna stranica i opis za kućnog ljubimca 1
Slika 6: Naslovna stranica BOV, POR i OVI obrazaca 1
Slika 7: Naslovna stranica obrasca QUE 1
Slika 8: Prikolica za konje 1
Slika 9: Kamion za prijevoz konja 1
Slika 10: Identifikacijski dokument kopitara 1
Slika 11: Certifikat za unutrašnju trgovinu 1
Slika 12: Put od Zagreba do Amsterdama 1
Slika 13: Korice ATA karnet 1
Slika 14: Put od Zagreba do Skoplja 1
Slika 15: Veterinarski certifikat pri prijevozu u treće zemlje 1
Slika 16: Karta Europe s brojem stoke po državi 1

POPIS TABLICA

Tablica 1: Kategorije INCOTERMS 2020 3
Tablica 2: Nagib, visina i udaljenost rampe za pojedinu skupinu životinja 1
Tablica 3: Osiguran prostor za domaće kopitare 1
Tablica 4: Osiguran prostor za goveda 1
Tablica 5: Osiguran prostor za ovce/koze 1
Tablica 6: Osiguran prostor za perad 1
Tablica 7: Broj stoke u državama Europe u 2020. godini 1

POPIS KRATICA

INCOTERMS (International Commercial Terms) Međunarodna pravila za tumačenje trgovinskih termina

EXW (Ex Works) Franko tvornica

FCA (Free Carrier) Franko prijevoznik

FAS (Free Alonside Ship) Franko uz bok broda

FOB (Free on bord) Franko brod

CFR (Costand Freight) Cijena i prevoznina

CIF (Cost, Insurance and Freight) Cijena, osiguranje i prevoznina

CPT (Carriage paid to) Prevoznina plaćena do

CIP (Carriage and insurance paid to) Prevoznina i osiguranje plaćeni

DAT (Delivered at Terminal) Isporučeno do terminala

DAP (Delivered at Place) Isporučeno na mjesto

DDP (Delivered duty paid) Isporučeno ocarinjeno

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet prometnih znanosti
10000 Zagreb
Vukelićeva 4

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI I SUGLASNOST

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem kako je ovaj završni rad isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu što pokazuju korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem kako nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, niti je prepisan iz necitiranog rada, te nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem također, kako nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Svojim potpisom potvrđujem i dajem suglasnost za javnu objavu završnog rada pod naslovom **Organizacija cestovnog prijevoza životinja**

na internetskim stranicama i repozitoriju Fakulteta prometnih znanosti, Digitalnom akademskom repozitoriju (DAR) pri Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

U Zagrebu, 13.04.2022

Student/ica:

(potpis)